

Årsrapport 2024

**UTKAST
til KR 51/25**

DEN NORSKE KYRKJA

Innhold

Ei kyrkje full av liv	4
Kirken i tall	10
Kirken åpner rom for tro	18
Kirken er der livet leves	40
Kirken er mer for flere	74
Viktig arbeid og prosessar for kyrkja	92
Framtidsutsikter	98
Vedlegg	100

Dette er årsrapporten for Den norske kyrkja 2024. Årsrapporten er utforma på bakgrunn av tal og historier frå dei elleve bispedøma, tilgjengelege rapportar, analysar og statistikk.

Størsteparten av statistikken i årsrapporten er henta frå kyrkjelydane sin årsstatistikk, rapportert inn til Statistisk sentralbyrå (SSB). I årsrapporten er det førebelse tal, der det manglar tal frå fire sokn.

Ansvarleg redaktør: Emil Tan Engeset

Godkjend av Kyrkjerådet i sak KR 51/25

ISBN 978-82-7545-222-9 (trykt)
ISBN 978-82-7545-223-6 (e-bok)

Sjå tidlegare årsrapportar på kyrkja.no/årsrapport

Framsidedfoto: Meir enn 6 000 born har delteke på Lys vaken med overnatting i kyrkja i 2024. Foto frå Mortensrud kirke: Kyrkjerådet.

Ei kyrkje full av liv

I ord, tal og bilete teiknar det seg eit bilete av ei kyrkje full av liv i Den norske kyrkja i 2024. Det kjem fleire i snitt på gudstenestene, det er endå eit år med ny rekord i deltakarar babysong – og talet på konserter er no på same nivå som før koronapandemien.

Gjennom vekedagane kan born, unge, vaksne og eldre finne meningsfulle møteplassar og fellesskap. I kvardagskyrkja er det rom for at både einslege og familiar kan utfalde seg – og mange finn vegen når kyrkja opnar dørene. At fleire engasjerer seg som frivillige vitnar om at kyrkja er stad der folk kan bidra og finne mening.

Mange opplever verda som ein uroleg stad. Sjølv om menneska lengtar etter fred og framtidstru – er det krig, konflikhtar, proteksjonisme og opprusting som rår i det internasjonale verdsbiletet. Krigens brutalitetar med drap av sivile og brot på folkeretten medverkar også til å skape splid og polarisering i vårt eige land.

Her har vi som kyrkje ei viktig rolle i å inkludere, motverke utanforskap og fremje forsoning – heilt konkret i det daglege. Som ei landsdekkjande folkekyrkje er vi til stades i heile landet – med folk, bygg og aktivitetar.

Den kristne bodskapen om at Gud elsker verda, og at vi ikkje er åleine, vert konkret i møte med andre menneske.

Tradisjonar og folkekyrkje

Å vere folkekyrkje handlar om å vere der ved dei store merkedagane i livet til folket. Det er ein stor auke i par som vel kyrkjebryllaup og det er fleire døypte enn året før. Det er svært gledeleg å sjå, og her er det mange kyrkjelydar som gjer det dei kan for å leggje til rette. Drop-in-bryllaup på valentinsdagen, ski-bryllaup i Hemsedal – eller heimedåp etter tradisjonen i nordsamiske område.

Talet på konfirmentar er stabilt og må sjåast i samanheng med kor mange 15-åringar det er. Andelen medlemmer som vel kyrkjeleg konfirmasjon går litt opp, medan det totalt sett blant 15-åringar blant innbyggjarane går noko ned. Her er det mange kateketar, kyrkjelydspedagogar og andre som bidreg til at unge får ha det kjekt i lag, utforske kristen tru og lære om seg sjølv. Andelen kyrkjelege gravferder av døde medlemmer har også ein liten oppgang.

Deltakinga på den tradisjonsrike julegudstenesta er også på veg oppover. Den norske kyrkja har ei viktig rolle som forvaltar og berar av kulturarv. Kyrkjebevaringsprogrammet som regjeringa starta i 2024 er godt i gang, der Den norske kyrkja både er ein bidragsytar og ein mottakar. Det handlar ikkje berre om mørtel, stein og utskifting av glas – det handlar også om at fleire skal få oppleve kyrkjebygga våre. Formidling og engasjement for kulturarven er minst like avgjerande som pengar til istandsetjing. Engasjementet og oppslutninga etter opninga av den

Harald Hegstad
leiar i Kyrkjerådet

Ole Edvard Wold-Reitan
direktør i Kyrkjerådet

nyoppussa domkyrkja i Stavanger er eit døme på kor viktige kyrkjebygga er for byane og bygdene våre.

I 2024 kom Rambøll med ein samfunnsøkonomisk analyse som viser at Den norske kyrkja sitt samfunnsøkonomiske bidrag til kultur og kulturarv er 4,3 milliardar kroner årleg. Som den største arbeidsgjevaren for kyrkjemusikarar, har kyrkja kulturarbeidarar rundt om kring i alle lokalsamfunn. Desse bidreg ikkje berre med musikk til gudstenester og gravferder, men også konsertar og samspel lokalt kulturliv. Dei mange gratiskonsertane bidreg til å gjere kulturlivet tilgjengelege for breidda.

***Born, unge, vaksne
og eldre kan finne
meningsfulle
møteplassar og
fellesskap***

Kyrkja er der for alt livet byr på

Fleire lokalsamfunn har opplevd tragiske hendingar i 2024, og gang på gang er kyrkja sine medarbeidarar raskt kopla på krisehandteringa. Kyrkjetenarar som opnar kyrkja for lystenning, prestar som gjennomfører samtalar, diakonar i kommunens psykososiale kriseteam, kyrkjevevja som koordinerer gravferder og sørgegudstenester. Mange gongar er kyrkja også ein viktig del av oppfølging på skular og arbeidsplassar i etterkant. Alt i tett dialog med offentlege og ideelle aktørar.

Kyrkja sine tilsette har kompetanse og masseerfaring i å handtere sorg. Kvar dag er det prestar på jobb i beredskap for å gå med dødsbodskap til pårørande, på oppdrag frå Politiet. Denne beredskapen, saman med rolla prestar og diakonar har i å gjennomføre gravferder, er viktig for at folk kjenner seg trygge på kyrkja – når ei større krise skjer.

Når samfunnet aukar beredskapen i møte med krise, katastrofe og krig – er det også viktig å huse på kyrkja si rolle i dette. Trua og håpet om ei betre verd kan vere avgjerande for korleis vi held ut i vanskelege situasjonar. Håpet kan gje auka motstandskraft.

Ei kyrkje med og for alle

I april handsama Kyrkjemøtet rapporten frå Stortinget sin kommisjon om sanning og forsoning. Her erkjente kyrkja det medansvaret kyrkja har hatt

for fornorskingspolitikken ovanfor samar, kvener/norskfinner, og skogfinner – og bad om ein handlingsplan. Etter at Stortinget vedtok å beklage i november, vedtok Kyrkjerådet ein handlingsplan knytt til sanning og forsoning i desember. Som staten sin forlenga arm i fornorskingspolitikken, er det på sin plass at Den norske kyrkja no set i gang med 29 tiltak for forsoning.

Søkjer til kyrkja

2024 viser også ein tendens i at fleire unge søker til kyrkja. Fleire melder seg inn og færre melder seg ut – og fleire deltek på aktivitetar som er særleg for unge. Kvar femte innmelding er i aldersgruppa 25–34 år.

Vi veit at medlemsandelen blant innbyggjarane er lågast blant dei unge, så vi er ekstra glade for alle dei unge som melder seg inn. Samtidig er det ei utfordring til oss å finne ut kva desse unge ynskjer seg – og korleis vi best kan møte dei som er på leiting etter noko større.

Det er grunn til å spørje seg om fleire, både eldre og yngre, søker til kyrkja og stader der dei kan finne håp og djupare meining – no i tider der verda vert opplevd utrygg.

Likeverd og menneskeverd

I 2024 feira vi tusen år med kristenrett i Noreg og 750 år etter Magnus Lagabøte si landslov, der vi gjekk frå å vere eit samfunn der retten stod over

Kvar femte innmelding er i aldersgruppa 25–34 år

makta. Det skulle ikkje lenger vere eit ættesamfunn, men eit samfunn der alle hadde krav på omsorg og vern fordi dei var skapt i Guds bilete. Slaven og eigaren var like for Gud og skulle no gravleggjast på same gravplass.

Mykje har forandra seg sidan Moster og Landslova – men dei grunnleggjande ideane har framleis ei sentral rolle i verdigrunnlaget i det norske samfunnet. Samtidig er det krefter som ynskjer å endre på dette. Difor har kyrkja ei viktig rolle i å stå opp for både menneske og skaparverket – og å formidle til kvarandre at alle er elska av Gud.

Dette gjer vi som kyrkje på aktivitetar gjennom veka, og når vi samlast til gudsteneste på søndag.

Mer himmel på jord

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

Den norske
kirkes strategi for
2022–2029

**Kirken åpner
rom for tro**

**Kirken er der
livet leves**

**Kirken er mer
for flere**

**Kirken for
den enkelte**

Forkynner evangeliet
til mennesker gjennom
hele livet

Styrker kirken som
kulturarena og
forvalter av kulturarv
for alle generasjoner

Gir tilhørighet og skaper
gode møteplasser
og fellesskap fysisk
og digitalt

**Kirken i
samfunnet**

Fremmer verdier
som utfordrer og
som bygger et godt
samfunn for alle

Bidrar til å virkeliggjøre
bærekraftsmålene
– lokalt, nasjonalt
og globalt

Motvirker utenforskap
og utforsker nye
måter å være
kirke på

**Kirken som
organisasjon**

Styrker gjennom sin
organisering en levende
og nærværende
folkekirke

Samhandler med
organisasjonslivet, andre
tros- og kirkesamfunn,
offentlige, private og
ideelle aktører

Skaper en mangfoldig,
rekrutterende og
inkluderende arbeidsplass
og frivillighetsarena

Kirken i tall

Antall medlemmer

3 451 288

61,7 % av befolkningen

23 559 færre enn i 2023

innmeldt 3 790

utmeldt 14 864

Antall konfirmerte
33 167

80 % av alle 15-årige medlemmer
 177 flere enn 2023

Antall gravferder
36 018

81,9 % av døde
 99 færre enn i 2023

Antall vielser
6 792

387 flere enn 2023

Antall døpte 27 665

51,3 % av fødte
28 flere enn i 2023

Antall gudstjenester

55 784

| 840 færre enn 2023

Antall deltakere
på gudstjeneste

4 465 857

123 790 flere enn i 2023

Foto: Ole Henrik Kongsvik

Frivillige
83 118

4 757 flere enn i 2023

Antall prestearbetsverk

1 307

26 færre enn i 2023

Foto: Kirkerådet

Kirkelig inndeling

Den norske kirke er en landsdekkende folkekirke, delt inn i elleve bispedømmer. Hvert bispedømme har sin egen biskop, og et valgt bispedømmeråd som representerer og leder arbeidet i sitt område. Hvert bispedømme er igjen delt inn i prostier, fellesråd og sokn.

MØRE

95 sokn
26 fellesråd
5 prosti

NIDAROS

118 sokn
33 fellesråd
8 prosti

BJØRGVIN

170 sokn
43 fellesråd
11 prosti

STAVANGER

89 sokn
23 fellesråd
9 prosti

AGDER OG TELEMARK

109 sokn
42 fellesråd
9 prosti

TUNSBERG

99 sokn
25 fellesråd
9 prosti

NORD-HÅLOGALAND

62 sokn

39 fellesråd

8 prosti

SØR-HÅLOGALAND

83 sokn

40 fellesråd

8 prosti

HAMAR

161 sokn

46 fellesråd

10 prosti

OSLO

59 sokn

3 fellesråd

7 prosti

BORG

102 sokn

28 fellesråd

8 prosti

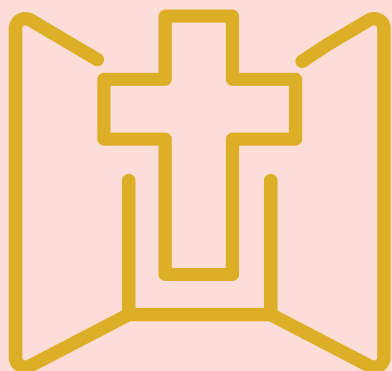
Antall geografiske sokn:	1146
Antall fellesråd:	348
Antall prosti:	92

Soknet er den grunnleggende enheten i Den norske kirke og den geografiske rammen om menigheten. Soknene varierer i geografisk utstrekning og antall medlemmer, men hvert sokn har minst en kirke. **Menighetsrådet** blir valgt blant kirkemedlemmene i soknet og har som grunnleggende oppgave å vekke og nære det kristelige livet i soknet.

Alle soknene innenfor en kommune utgjør ett **fellesrådsområde**. **Kirkelig fellesråd** består av menighetsrådsmedlemmer fra hvert menighetsråd i kommunen, en prost eller annen prest og kan i tillegg ha en representant valgt av kommunen. Fellesrådet har i hovedsak økonomiske og administrative oppgaver på vegne av soknene, og ivaretar også soknernes interesser overfor kommunen. Kirkevergen er daglig leder i fellesrådet.

Prostiet er en gammel kirkelig inndeling, og i dag er prostiet primært tjenestedistrikt for prestene. Prosten leder prestetjenesten i prostiet, og prosten skal også samvirke med de kirkelige rådene i prostiet. De fleste prostiene omfatter i dag flere kirkelige fellesrådsområder. Noen steder er det sammenfall mellom prosti og fellesrådsområde, og noen få fellesrådsområder har flere prostier.

Inndeling per 01.01.2025

Kirken åpner rom for tro

Som en landsdekkende folkekirke vil Den norske kirke åpne rom for tro og forkynne evangeliet for mennesker gjennom hele livet. Det gjør kirken med aktiviteter gjennom ukedagene, med ulike former for nærvær i lokalsamfunn og storsamfunn. De åpnes særlig knyttet til livets viktigste begivenheter, som fødsel, ungdomstid, ekteskapsinngåelse og gravferd.

I Asker ble åtte mennesker i ulike aldre døpt i pinsehelgen. To av de som ble døpt var far og datter Anders og Linnéa Eriksson.

– Vi er veldig glade for å ha blitt døpt. Dåpen var i fine omgivelser, og vi ble godt tatt i mot av alle i kirken. Presten leste bibelord, og vi bad og sang sammen, forteller Anders.

Dåp

27 665 mennesker ble døpt i Den norske kirke i 2024. Andelen døde av fødte er stabilt på over 51 %. Etter mange år med nedgang, viser tallene hvor viktig det er å holde frem dåp som et prioritert arbeidsområde for Den norske kirke.

Mange foreldre som velger dåp, sier at de tar valget for sitt barn, så kan barnet senere ta standpunkt til om de er fornøyde med valget foreldrene tok. Forskning viser at når foreldre blir spurt om hvorfor de ikke velger dåp, er hovedgrunnen at de ikke anser seg selv som troende, ikke har tilknytning til kirken og vil at barnet skal få velge selv senere i livet.

Stadig flere 14- og 15-åringer blir døpt

Stadig flere 14- og 15-åringer blir døpt, ofte i forbindelse med at de skal konfirmeres. Antallet har økt år for år, og i 2024 var det flere enn 1 500 unge i denne aldersgruppen som ble døpt. Det er også en svakt økende trend at flere voksne over 18 år blir døpt. I 2024 var det 221 voksne som ble døpt, en liten økning fra 208 året før.

Flere menigheter har tilbud om drop-in-dåp. Ofte er det mennesker som for lengst har vokst ut av dåpskjolen som kommer, for dåp har ingen øvre aldersgrense. Mange arrangerer drop-in-dåp i pinsehelgen, og en optelling viste at 150 barn, unge, voksne og eldre hadde blitt døpt på drop-in i løpet av denne perioden.

– Kirken tok liten plass i livene våre før Ella ble født, men det endret seg etter det, sier foreldrene Ingrid og Kim Gunnheim-Strøm, som begynte gå i Åssiden kirke i Drammen.

Det å døpe barnet er et av mange valg foreldrene tar på vegne av barn.

– Klart vi tenkte oss om, men fravær av å døpe er også et valg. Vi landet på at Ella skulle døpes i kirken der vi bor. Summen av alle de små og store valgene vi tar, eller ikke tar, vil være med på å forme det lille mennesket vi har brakt inn i verden. Vi ønsker at dåpen gir Ella en mening og et fellesskap videre i livet, og at hun kan finne styrke i den kristne troen. Senere kan hun ta stilling til om hun er fornøyd med det valget vi tok.

Foto: Kirkerådet

I Nordre Follo var det flere dager med drop-in-dåp i mai og juni. Første gangen det var i Kolbotn kirke, var Else på 85 år en av dem som ble døpt.

– Jeg ble velsignet som barn, men jeg har alltid hatt et savn i forhold til dåpen. Det ble en veldig sterk og flott opplevelse. Jeg trodde ikke at jeg skulle bli så rørt, sier hun.

På Olavsfest i Trondheim var det seks personer som valgte drop-in-dåp i Nidarosdomen. Kapellan Marie Farstad fikk blant annet gleden av å døpe Alexander Kvalfors.

Foto: Karina Lein / Nidaros domkirke

Konfirmasjon

I 2024 ble 33 167 ungdommer konfirmert i Den norske kirke, som utgjør 80 % av 15-årige medlemmer. Det er en liten oppgang etter at andelen har ligget på 79 % siden 2020. Sett opp mot 15-åringer i befolkningen velger 48 % av dem konfirmasjon i Den norske kirke – et tall som synker svakt i takt med endringer i demografi, tilhørighet og konkurrerende tilbud.

Konfirmasjonsgudstjenester er blant gudstjenestene med høyest deltakertall, hele 232 deltakere i gjennomsnitt.

De tre fellesrådsområdene i Numedal har gradvis økt samarbeidet mellom menighetene. Tilbakemeldingene fra konfirmanter har vært meget positive. Ved å kombinere ressurser og legge til rette for møter og fellesskap på tvers

av kommune- og menighetsgrensene, blir konfirmanttiden attraktiv og interessant for flere. Konfirmanter skal få oppleve, erfare og delta. På lokale turstier introduseres konfirmanter for pilegrimsbegrepet som ender opp i Rollag stavkirke.

I 2024 vedtok Kirkemøtet en ny Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del. Med utgangspunkt i denne skal det lages nye rammeplaner for innholdet i konfirmasjonstiden, som menighetene skal ta utgangspunkt i når de lager sitt lokale opplegg for konfirmanter i menigheten.

Kirken har gjennom mange år satset på og jobbet godt med konfirmasjonstiden og konfirmasjonstidens innhold. Dette blir bekreftet av konfirmanter, blant annet i Den europeiske konfirmanterundersøkelsen fra 2022. Konfirmanter er stort sett fornøyde

Foto: Helene Moe Slimning

Arbeid med konfirmanter er en viktig del av det å bevare og bygge folkekirken

Samisk konfirmantleir

Samisk kirkeråd inviterte til den tiende samiske konfirmantleiren i rekken. To parallelle leirer ble gjennomført på Tømmerneset leirsted i Troms og Sjunghatten leirsted i Nordland. På leirene fikk konfirmantene god tid til å ha det gøy og bli kjent med hverandre, med aktiviteter inne og ute.

De tre samiske språkene, nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk, ble snakket, i tillegg til norsk. Det pitesamiske språkområdet var også representert, selv om det ikke ble snakket pitesamisk.

– Det var artig å være blant andre samer, forteller konfirmanten Elise. Selv om hun var den eneste fra sørsamisk område på sin leir, var det ikke vanskelig å få nye bekjente.

Isfiske, tradisjonsmusikk og joik, fornorskningshistorie og leker er blant aktivitetene konfirmantene fikk tilbud om – og de planla og gjennomførte gudstjenester med flere ulike samiske språk. Totalt deltok 99 konfirmanter på dette, fra ulike deler av Sápmi.

Foto: NMSU / Kjersti Hereid Rasmussen

Hva får du om du blander en arbeidskirke, et vikingmuseum og en kirkebakke med et flott naturområde med 320 konfirmanter, en kreativ prest, hundre entusiastiske ansatte og medhjelpere, en app og 70 spørsmål? Da får du et konfirmanttilbud med suksess i Lofoten og Vesterålen. På konfirmantopplegget "Gudenes kamp" deles konfirmantene inn i grupper, med hver sin fargekode og sin egen løype med poster. Hver post inneholder én oppgave som alle er med på å løse. Det kan være å lage en fane, gjør opptak av at laget synger en salme, balanse på line, stable kubber og mange flere oppgaver. Konfirmantene blir jevnlig oppmuntret med pinnebrød og pølser på bål, lek, vennskap, mestring og moro. Det hele avsluttes med gudstjeneste.

Foto: Sør-Hålogaland bispedømme

med konfirmasjonsopplegget og mange trekker særlig frem leir som en positiv opplevelse.

Mange menigheter tilbyr leir som en del av konfirmasjonstiden, og noen er med på leirer i regi av kristne barne- og ungdomsorganisasjoner. Kirkens arbeid med konfirmanter er en viktig del av det å bevare og bygge folkekirken. Ungdommenes møte med det hellige, de slitesterke tekstene fra Bibelen, salmene og fellesskapet som preger kirkens tro og tradisjon, gir dem en opplevelse av å være en del av noe større enn dem selv.

Ansatte og frivillige i menighetene gjør en stor innsats for å legge til rette for at alle som ønsker skal kunne delta i konfirmantopplegget. For noen kan det handle om å få redusert pris, tilrettelegging på aktivitetene eller tilbud om eget opplegg.

I Grefsen menighet i Oslo ble det i 2024 laget en egen gruppe med fire konfirmanter som hadde ulike behov for tilrettelegging. Målet var at de skulle få en verdifull konfirmasjonstid, og bli inkludert i fellesskapet med hverandre og i menigheten. Menigheten samarbeidet godt med kommunen om dette. Høydepunktet var konfirmasjonsgudstjenesten for de fire konfirmantene, med trompetspill og kor.

Rom for sorg

Å miste en av sine kjære, kan være en stor sorg for mange. Kirken har rom for sorgen – også etter gravferden. Derfor tilbyr kirken ulik oppfølging av mennesker i sorg. Det kan være om de har behov for en samtale, invitasjon til sorggruppe eller å være med på kirkens aktiviteter. Hvert år markeres allehelgen i november, med gudstjenester, konserter og lystenning. Pårørende inviteres ofte til en gudstjeneste der navn på de avdøde leses opp og minnes, og mange ansatte er til stede på kjøpesenter, på torget og på gravplassene.

Menighetene i Hustadvika utenfor Molde var blant menighetene som møtte folk på kjøpesenteret i forbindelse med Allehelgen. De delte ut lys, snakket med folk og gav informasjon om kirkens tilbud til mennesker i sorg.

Foto: Hustadvika menighet

Sorgen rammer både liten og stor. Barn og unge trenger på samme måte som voksne omsorg og forståelse når de mister noen som de er glad i. Alle er velkomne til kirken for sorg, for begravelse og for å dele minner om den avdøde.

Foto: Hareid sokn

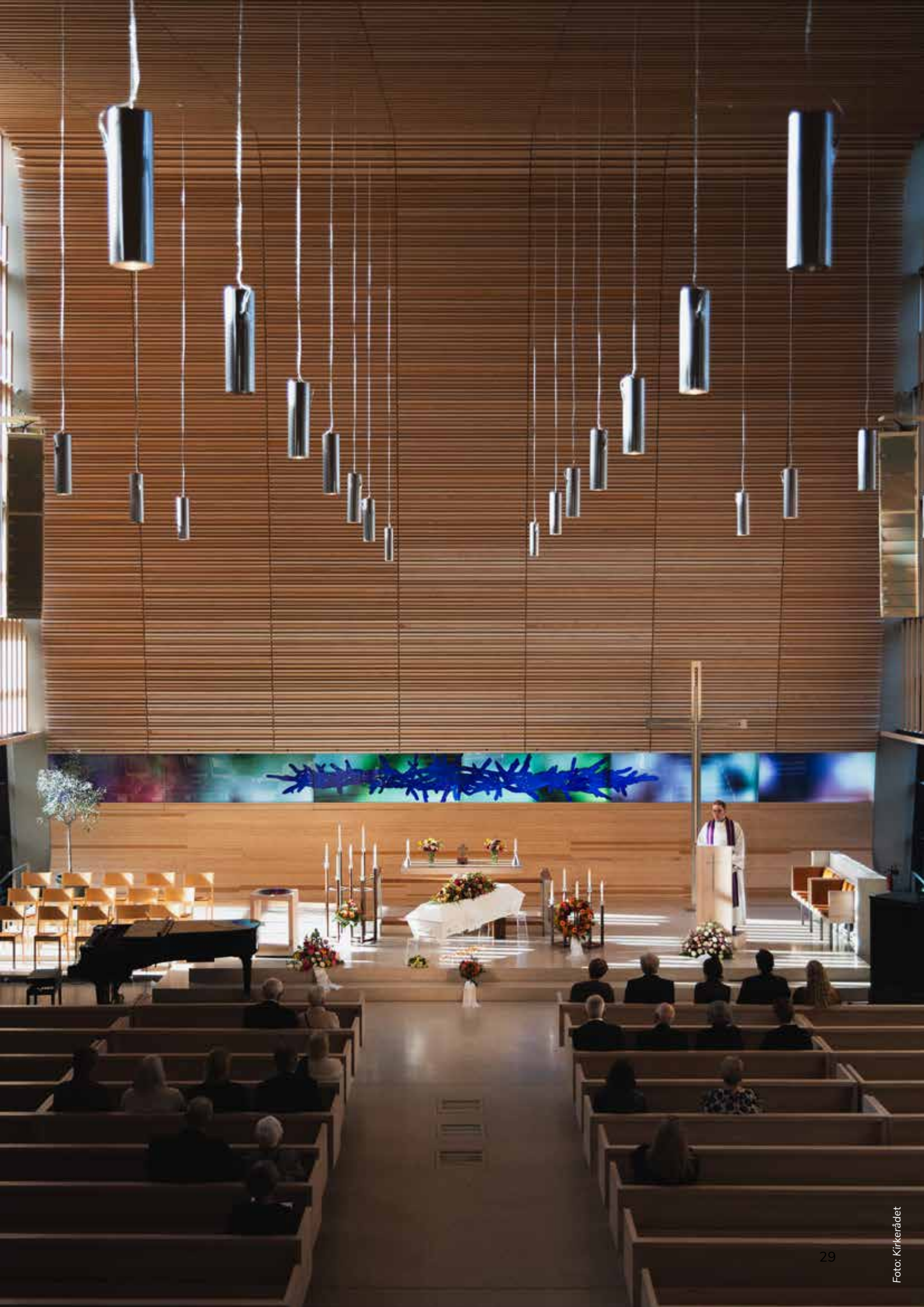
Gravferd

Som folkekirke har Den norske kirke en viktig rolle ved de store dagene i livet og ved livets slutt. I **medlemsundersøkelsen fra 2023** svarte 81 % at kirken er samfunnsnyttig når den støtter mennesker i sorg. De kirkelige seremoniene står fortsatt sterkt i befolkningen.

36 018 kirkelige gravferder ble utført i 2024. Det utgjør 82 % av antall døde i Norge og 95 % av alle kirkemedlemmer, en oppgang fra 94 % i 2023. Nesten 2,6 millioner mennesker var til stede i disse gravferdene. På landsbasis møtte kirken i snitt 72 deltakere i hver gravferd.

Det er stort spenn mellom bygd og by i hvor mange som velger kirkelig gravferd. I Oslo bispedømme er andelen knapt to tredeler av alle døde, mens den i Sør-Hålogaland, Møre og Hamar er rundt ni av ti. I arbeidet med gravferd forvalter Den norske kirke stor tillit på samfunnets vegne, også ved ulykker og kriser. Det er nå startet et omfattende arbeid med å revidere kirkens gravferdsliturgi. I dette arbeidet er pårørendes ønsker og musikkens betydning viktige elementer. Et ønske med gjennomgangen er at befolkningen fortsatt skal oppleve gravferder av god kvalitet i kirken.

I de fleste kommuner er det kirkelig fellelsråd som forvalter gravplassene og er lokal gravplassmyndighet. Dette er et oppdrag folkekirken gjør på vegne av fellesskapet, og det legges til rette for ulike tro og livssyn, skikker og tradisjoner.

Vigsel

6 792 par giftet seg i Den norske kirke i 2024, og den mest populære dagen å gifte seg på var lørdag 24. august. Mer enn 420 000 personer var til stede i en kirkelig bryllupsseremoni i 2024.

Det er en økning i antall vielser med 6 % sammenlignet med året før, og sammenlignet med før koronapandemien (2019) er det 9 % flere.

Satsninger på drop-in-bryllup fortsetter, og på valentinsdagen i 2024 giftet hele 60 par seg i Den norske kirke. Tiltaket er populært, og feiringen av kjærligheten ble en gladnyhet i svært mange medier denne dagen. Drop-in bidrar til å vise at vigsel i kirken ikke trenger å følges av krav og forventninger til påkostede feiringer og mange involverte.

Foto: Kirkerådet

Foto: Kalle Hågglund

På valentinsdagen i 2024 giftet hele 60 par seg i Den norske kirke

Hele fjorten brudepar ble gift på toppen av en skibakke i Hemsedal under konseptet «Ski in, married out».

– Mange elsker å gå på ski, hvorfor ikke se på det slik at det en elsker å gjøre også kan gjøres i lys av relasjonen til Gud og til fremtiden med sin ektefelle? spør Camilla Osnes. Hun er sokneprest i Hemsedal kirke og viet 14 gifteklare par i en snødekket bakke denne strålende lørdagen i april.

I tillegg til valentinsdagen var det flere menigheter som inviterte til på drop-in-bryllup på skuddårsdagen 29. februar. I Sørfold i Nordland var det åtte par som ble gift på valentinsdagen. Sokneprest, organist, kirketjener, diakon og en fra menighetsrådet planla det hele og var til stede i Røsvik kirke under bryllupene skuddårsdagen.

Diakoniarbeideren fikk også med seg ansatte og elever ved Røsvik oppvekstsenter, skole og barnehage, som hang flotte hjerter på et kjærlighetstre i våpenhuset, til ære for kjærligheten.

Foto: Lisbeth Torsvik Gjeselmann

Antall mennesker som går til nattverd øker med 10 % fra året før, til 1,1 millioner

Samisk liturginemnd

En egen nemnd oppnevnt av Samisk kirkeråd skal jobbe samisk kirkeliv inn i Den norske kirkes liturgier og gudstjenesteliv. Nemnden skal se til at rikdommen i samisk kultur, teologi og trospraksiser blir ivaretatt i Den norske kirkes liturgier.

Gudstjenester

Antall deltakere på gudstjenester er stabilt. I 2024 deltok 4,46 millioner mennesker på ulike gudstjenester i Den norske kirke. Samtidig ble det arrangert færre gudstjenester sammenlignet med året før. Det betyr at gjennomsnittlig antall deltakere på gudstjenester øker fra 77 til 80, både på søndager og helligdager og andre gudstjenester.

– Vi spør ikke om hvem folk er eller hvor gamle de er når de kommer til kirken, men både min og kollegaer sin erfaring er at vi opplever mange unge som kommer på søndagsgudstjenestene våre. Kanskje er det noe med kirkens liturgi og budskap som oppleves trygt i en urolig verden, sier domprost i Oslo Pål Kristian Balstad.

Det er stabilt antall nattverd-gudstjenester, men antall mennesker som går til nattverd øker med 10 % fra året før, til 1,1 millioner.

Å gå på gudstjeneste i forbindelse med jul er en viktig tradisjon for mange. Antall deltakere julaften-gudstjeneste i 2024 var 441 716. Det er en økning på 7 % sammenlignet med året før, og i snitt er det nærmere 200 deltakere på hver gudstjeneste.

Folk har ulike grunner til å gå på gudstjenester i kirken. Det kan være fordi de er på søken etter mening etter noe større enn seg selv, for åndelig påfyll gjennom prekenen og nattverd eller å ta del i fellesskapet med salmesangen. For noen er også gudstjenesten en kulturopplevelse, med tekster som berører og vakker musikk. Gjennom kirkens interne ressursbank deles ulikt materiell og ressurser som kan være til inspirasjon og tas inn i arbeidet med gudstjenester.

For første gang inviterte kirken i Rana til regnbuemesse i forbindelse med Mo i Rana pride.
– Kirken skal vise at vi støtter alle mennesker. Vi har et ansvar i verden for å støtte opp om minoriteter, og vise solidaritet og å verne om mangfoldet, sa sokneprest Linett Bjørkto til Rana blad før gudstjenesten.

Mange menigheter er kreative i gudstjenestearbeidet. Det kan handle om å invitere sentrale personer i lokalsamfunnet til en samtale i gudstjenesten, til å bruke dyktige lokale musikere og å arrangere temagudstjenester der tekster og musikk rammes inn av et tema.

Foto: Kirkerådet

Folkekirke i et livssynsåpent samfunn – perspektiver på Den norske kirke 2019–2023

I august presenterte KIFO (Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning) **fersk forskning om Den norske kirke**. Det er en perspektivmelding som er skrevet på oppdrag fra Kirkerådet. Boken undersøker blant annet hvordan sekularisering, mangfold og individualisering påvirker religion og livssyn i Norge. Den gir også detaljerte beskrivelser av gudstjenestelivet i Den norske kirke og ulike satsingsområder, med spesielt søkelys på perioden 2019–2023.

Grødem kirke utenfor Stavanger har hatt flere temagudstjenester med gjester fra lokalsamfunnet. Her har løpere fra Rogalands største løpeklubb snakket om nyttårsforsetter og bondelaget har snakket om skaperverk og landbruk. Folk fra næringslivet, helsevesenet og grunnskolen har også vært med som samtaledeltakere på gudstjenesten.

Radiogudstjeneste i hundre år

Hver søndag sender NRK gudstjenester på TV og radio, og i romjulen 2024 ble det markert at det var hundre år siden den første radiosendte gudstjenesten. I snitt hører mer enn 84 000 på radiogudstjenesten hver søndag, mens det gjennomsnittlig er 34 000 som ser den på TV. Den ruller på seks ulike kirker rundt om i landet.

Kringkastingssjef Vibeke Først Haugen, mener radio- og TV-gudstjenesten er en del av NRK sitt oppdrag om å spille mangfoldet av religion og livssyn i det norske samfunnet.

– Dette er viktig innhold for lytterne og seerne våre, sa kringkastingssjefen til nrk.no.

Foto: Kjell Rune Fjellheim

Aktiviteter for barn og unge

Hver uke inviterer Den norske kirkes menigheter til mange og varierte samlingspunkter for barn og unge. Dette er et prioritert område, og gjennom året inviteres det til ulike aktiviteter og samlinger, fra babysang til ungdomssamlinger. Noen av tilbudene er årlige arrangement, som for eksempel Lys våken for 11-åringer, mens andre er ukentlige, som korarbeid og klubber. Mange menigheter har et godt samarbeid med de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene,

både når det gjelder tilbudet lokalt og ved gjennomføring av leirer og festivaler.

Mange barn og unge har et rikt tilbud av fritidsaktiviteter. Derfor har mange menigheter begynt å samle sine tilbud til en fast dag i uken, gjerne med servering av middag til både barn og voksne. Disse hverdagssamlingene har vist seg å være en god måte å organisere tilbudene på, som gjør det enklere for familier å delta.

Over 6 000

barn deltok på Lys våken med overnatting i kirken

16 343

medlemmer i barne- og ungdomskor

6 077

ungdommer deltok på lederkurs

352 349

barn og unge deltok på aktiviteter i kirkens regi

En fredag i måneden inviteres liten og stor, gammel og ung til «Familiefredag» i Ås arbeidskirke. Først er det fredagstaco, laget av frivillige – før ulike aldersgrupper har opplegg hver for seg. Kirken har også en ungdomsklubb som møtes hver fredag, som slenger seg med på familiefredagen når det passer.

Noen steder har det vært lite oppslutning om utdeling av 4-årsbok eller 6-årsbok på familiegudstjenester. Derfor prøves ulike alternativ for å nå ut til flere, for eksempel å ha gjøre bokutdelingen i forbindelse med en aktivitet på hverdagssamlingene. I tillegg til inviteres familien til familiegudstjeneste den påfølgende søndagen.

Kristne barne- og ungdomsorganisasjoner

Den norske kirke er tilknyttet mange kristne barne- og ungdomsorganisasjoner, og samarbeider tett på ulike nivå. Acta, KFUK-KFUM Norge, KFUK-KFUM speiderne, Laget, Return2sender, Søndagsskolen, Kristen Idrettskontakt, Ung kirkesang, NLM Ung, Skjærgårds Live, Blå kors, HEKTA, og NMSU er organisasjoner som kirken samarbeider med. Dette samarbeidet legger til rette for gode møteplasser og kristent arbeid for barn og unge.

Foto: Kirkerådet

I Alta menighet serveres det middag en onsdag i måneden. Etter middagen er det kaffe og prat for de voksne og aktiviteter for barna. Barn i barnehage inviteres inn i kirken for å synge sammen med menighetspedagogen og kanto-
ren. For barn i skolealder er det legoklubb i kjelleren etter middagen, der vises en bibelhistorie på video før man skal bygge fortellingen i lego.

Foto: Sagene og Iladalen menighet

Ved Ila kirke i Oslo er det en hage som drives av frivillige. Barnas klosterrhage som ble innviet i 2020, er en del av hagen og er i flittig bruk til utendørs samlinger for barn og familier. Grøde fra hagen brukes til felles måltid, både på hverdagssamlinger og til fest. I hagen dyrkes forskjellige urter og grønnsaker. Det dyrkes også druer, og drueproduksjonen brukes til å lage egen vin. Hagen brukes også flittig av mennesker i nabolaget, og mange frivillige er engasjert gjennom året og i vekstsesongen. I 2023 og 2024 mottok hagen midler fra Sagene bydel, og dette har inspirert flere av nabomenighetene i bydelen til å forsøke dyrking av vekster i miljøet rundt kirken.

Babysang

I 2024 deltok 46 512 på baby- og småbarnssang i Den norske kirke. Det er en økning på 5 % fra 2023, som også var et rekordår. Sammenlignet med 2019 er det en økning på hele 75 % i deltakelse på dette tilbudet. Dette er et viktig møtested for foreldrene, ofte med felles lunsj og kaffepause – som stadig flere blir kjent med.

Driverne av en ombruksbutikk på Sørlandssenteret i Kristiansand inviterte domkirken til å ha babysang i et hjørne av butikken i forbindelse med barseltreff. I et hjørne i butikken rigget kateket Margrethe Stangenes seg til med teppe og småleker, og på de tre timene barseltreffet foregikk, var tre grupper på 5–6 barn med foreldre innom.

– Jeg håper flere kommer innom tilbudet vi har i domkirken midt i sentrum etter dette, forteller kateketen.

**46 512 deltok på
babysang i Den
norske kirke i
2024**

Kateket i Larvik, Bente Engen Øye, er en av kirkens ansatte som jevnlig inviterer til babysang. Hun synger, forteller historier, blåser såpebobler og spiller av musikk på en liten bærbart høyttaler. Både barn og foreldre engasjerer seg i budskapet, før de spiser lunsj sammen.

– Jeg kunne arrangert babysang hvor som helst, men jeg synes det er veldig verdifullt at nyfødte barn og deres nærmeste får oppleve å være i kirkerommet, forteller Øye.

Når barn og foresatte møtes i lokalkirkens regi, knyttes bånd til menigheten og til lokalsamfunnet. Flere steder, for eksempel i Ørsta og Volda på Sunnmøre, samarbeider kirken med aldersinstitusjonene i kommunen om å ha generasjonssang – der de eldste og de yngste møtes til en felles sangstund.

I Kanebogen menighet i Harstad, er babysang en stor suksess og arrangeres hver mandag. Dette er ofte barn og foresattes første møte med kirke og menighet. Tilbudet har eksistert i flere år, men det blir stadig flere og flere deltakere. Det kommer så mange hver uke at deltakerne blir delt i to grupper. Da er en gruppe i kirkerommet og en i menighetssalen. Det er felles lunsj for alle til slutt. Mange velger dåp etter å ha blitt kjent med kirken gjennom babysang. De samme foresatte og barn kommer tilbake for 2-års samling og de kommer til utdeling av 4-års bok.

Feiring av tusen år med kristenrett

I 2024 var det tusen år sidan kristenretten vart innført i Noreg. Jubileet var ei feiring og påminning om framstega som kristenretten førte til, og gav hjelp til å reflektere over korleis landet bør verte utvikla framover. Med innføringa av kristenretten i 1024 vart det mellom anna slutt på at mektige menn kunne gjere som dei ville – kvinner og menn fekk nye rettar. Eit bilete på denne likskapen som kristenretten innførte, er mellom anna at alle skulle gravleggjast på den same kyrkjegarden.

Kristenrett-jubileet vart markert på øya Moster i Bømlo i juni. Her deltok kyrkjeleiarar frå Noreg, Norden og Storbritannia saman med kronprinsen, kronprinsessa, stortingspresidenten og fleire statsrådar. Moster var eit vellukka jubileum, og ein viktig møtestad mellom kyrkje og samfunn. Kristenrett-feiringa har også gått saman med 750 årsmarkeringa for Magnus Lagabøte si landslov. Gjennom verdiåret var det mange viktige møtepunkt der ulike representantar frå kyrkje og samfunn diskuterte verdiar og viktige tema.

I høve Mosterjubileet og Magnus Lagabøtes landslov, samarbeidde Stavanger, Møre, Nidaros og Bjørgvin bispedøme med de fire regionale pilegrimssentra om ein verdiseglas langs Kystpilegrimsleia. Her vart det arrangert verdisamtalar med born og unge som målgruppe, og både skular og frivillige ungdomsorganisasjonar var involvert. Når skuta låg til kai i Moster i juni, kom kronprinsparet om bord og fekk snakke med ungdommane. Ungdommane skreiv «verdibrev» på eit forseggjort dokument, som vart lagde i kystpilegrimskista undervegs, og frakta saman med Olavsflammen til Trondheim. Brev vart overlevert til stortingspresidenten i Trondheim av ungdommane sjølve.

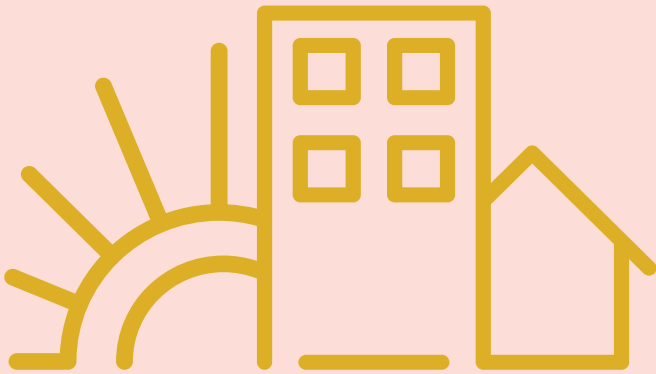
Foto: Gjermund Øystase / Norges Kristne Råd

Foto: Halvard Bøe

Under jubileumsfeiringen på Moster var kronprinsparet til stede og samtalte med ungdommer om bord på Hardangerjakta "Caroline af Sandnes".

Jubileumsdagane på Moster vart avslutta med ei storslått gudstjeneste som starta i Moster gamle kyrkje, før den heldt fram i eit fullsett utandørs amfi. Biskopar frå Noreg, Norden og Storbritannia. Bjørgvin-biskop Ragnhild Jepsen heldt preika.

Kirken er der livet leves

Den norske kirke er en viktig del av lokalsamfunn over hele Norge. Kirken møter mennesker der de er, og bidrar med kultur og kulturarv, tilhørighet og identitet, sosialt arbeid og støtte til de som trenger det. Samtidig er Den norske kirke en misjonerende folkekirke som er en del av den verdensvide kirke og samarbeider med aktører over hele verden.

Hva er en diakon?

En diakon har en grunnutdanning i sosial- eller helsefag og en mastergrad i diakoni. Diakonen leder kirkens arbeid for å fremme nestekjærighet og rettferdighet, bygge inkluderende felleskap og verne om skaperverket.

Når livet er vanskelig

I en verden som preges av krig, krise og polarisering arbeider Den norske kirke for å formidle tro, håp og kjærighet, i ord og handling. Menighetene i Den norske kirke har en stor bredde av arbeid for å forebygge utenforskap og ensomhet og å gi mennesker mening og håp.

Over halvparten av menighetene organiserer besøkstjeneste til mennesker som av ulike årsaker har begrenset muligheter for å komme til kirken. I 2024 ble det utført nærmere 30 000 hjemmebesøk av kirkens ansatte og frivillige. Slike besøk har stor verdi for de som får besøk, og de som går på besøk opplever at de er del av en viktig og meningsfull tjeneste.

I Ålesund og Voldsdalen menighet organiserer de frivillige og ansatte gjennom «Menighetspleien». Her tilbys sosial, åndelig og eksistensiell omsorg, som kommunen er forpliktet å legge til rette for. Menighetspleien ble stiftet i 1888 og er en forløper for kommunale hjemmetjenester. Ålesund og Voldsdalen menighet har inngått samarbeid med kommunen, der blant annet besøksvennene er behjelpelige med å følge folk i hverdagen eller med enkle praktiske gjøremål.

Hvert år møter kirkens ansatte mennesker til individuelle en-til-en-samtaler. Det kalles ofte sjelesorgsamtaler, fra et tysk begrep som kan oversettes med «omsorg for sjelen». Samtaletilbudet er gratis og uten ventetid. I 2024 ble det gjennomført 38 233 samtaler i menighetene i Den norske kirke, i tillegg til 28 527 hjemmebesøk og 3 262 soknebud, som er nattverd til syke eller andre som ikke kan forlate hjemmet. På toppen av dette er flere tusen samtaler på studiesteder, fengsel, sykehus og i Forsvaret.

Kirken organiserer 1 110 sorggrupper som gir rom for å sette ord på sorgen etter at oppmerksomheten omkring tapet av den som er borte har stilnet.

Samtaletilbudet er gratis og uten ventetid

Det skjer i en gruppe sammen med andre som også kjenner på sorg, ledet av en prest eller diakon. Noen steder er det egne sorggrupper for ungdom eller barn – og ofte er det i samarbeid med kommune, helsevesenet eller andre samarbeidspartnere.

Sorgstøttekurset «Fra etterlatt til etterlevende» ble for første gang arrangert for pårørende i Valdres, høsten 2024. Kurset ble arrangert av sokneprest Kristine Inderhaug i samarbeid med kreftkoordinator Hege Birketvedt Ekelund. Det var åpent for folk fra hele Valdres, og mange meldte sin interesse – flere enn det var plass til. Dette ble et viktig tilbud for de som var med. Soknepresten og gode samarbeidspartnere planlegger å videreføre dette arbeidet flere steder. – Det har blitt etterspurt slike refleksjonsgrupper, sa soknepresten til lokalavisa.

Foto: Torstein Kiserud

Diakoner og prester har kompetanse i å møte alle mennesker med respekt og empati. Mange av de ansatte uttrykker likevel at de ønsker å lære mer om sjelesorg og å øke sin kompetanse på samtaler. Derfor er sjelesorg, sorg og traumer viktige tema for kurs, arbeidsveiledning og videutdanning for kirkens ansatte.

***I 2024 ble det utført
nærmere 30 000
hjemmebesøk***

I 2024 ble det gjennomført nærmere 30 000 hjemmebesøk – hos eldre, på institusjoner, med blomsterhilsener og besøk til etterlatte etter dødsfall. Anabel Eidås Askerud er diakon i Østerås kirke, og blant dem som reiser hjem til folk.

– Det å se mennesker er en viktig del av jobben som diakon. Min erfaring er at det er mange som opplever ensomhet hver dag, og som diakon kan jeg bidra til en endring og bidra til at folk føler seg sett, forteller Anabel.

Studentprest Ruth Eva Sollie forteller at flere og flere studenter benytter seg av tilbudet ved Høgskolen i Volda: – Antallet øker hvert semester, og det er veldig kjekt. Mange av de som trenger å prate, opplever at det er lange ventelister rundt forbi. Da er det fint at vi har dette tilbudet med studentprester. Hos oss må du ikke bli henvist gjennom et system, du kan bare avtale en samtale.

Kirkens tjeneste i samfunnsinstitusjoner

I alle bispedømmer finnes det spesialprester, som har en annerledes arbeidshverdag enn øvrige ansatte. Disse er på jobb for særskilte grupper av mennesker, på sykehus (sykehusprest), i fengsler (fengselsprest), i Forsvaret (feltprest i Forsvarets tros og livssynskorps) og på mange universiteter og høyskoler (studentprest). Enkelte steder er det diakoner som gjør dette.

Den norske kirke har rundt 30 studentprester, som betjener nærmere 300 000 studenter fordelt på de fleste av landets studiesteder og campus i Norge. Dette er prester med lavterskel samtaletilbud for studenter – og de samarbeider med representanter fra andre tros- og livssynssamfunn. Studentprestene har taushetsplikt, det stilles ingen krav til tema eller religiøs tro.

I helsesektoren er det i underkant av 100 prester og 8 diakoner, som møter innlagte og pårørende i vanskelige livssituasjoner.

I tillegg er mange frivillige og ansatte i Den norske kirke innom kommunens institusjoner for eldre i løpet av en uke. Det ble holdt nærmere 19 000 institusjonsandakter, på sykehjem og eldrehjem i løpet av 2024. I tillegg kommer nattverd gudstjenester, sangstunder og andre type arrangementer.

En gang i måneden inviterer diakon i Ballangen, Kristina Eilertsen, til «Trim og ord for dagen» på Ballangen sykehjem. Hit kommer både beboere på sykehjemmet og de som er på dagsbesøk. Her er det først et lite ord for dagen, Fadervår, velsignelsen og kanskje en sang. Etter dette er det enkel trim, ti øvelser med kjent musikk til.

– De er veldig fornøyde og ønsker egentlig at jeg skulle kommet oftere, forteller diakonen som også er utdannet sykepleier.

På Universitetet i Sør-Øst Norge kan studentene velge å booke en prat med både studentprest Pernille Astrup og hunden Bambus. Noen studenter vil kose med hunden inne på kontoret, mens andre vil gå på tur og snakke sammen med presten på den måten.

– Det er kanskje lettere å vite at man har lyst til å kose med en hund, enn at man har lyst til å snakke med en prest, sier studentpresten.

I Ulstein kommune er det tre ulike institusjoner som hver uke får besøk av organisten sammen med en prest eller diakon. Her er det andakt, sanger, bønn og velsignelse – og det betyr mye for de eldre å ha et fast ukentlig tilbud.

Over 30 prester fra Den norske kirke jobber i fengsel eller andre deler av kriminalomsorgen, de fleste på heltid og noen på deltid. Fengselsprestene møter mennesker i en svært sårbar situasjon. De er viktige brikker i samhandlingen og samarbeidet som foregår bak tykke murer og høye gjerder – og utfører flere tusen samtaler hvert år.

37 prester fra Den norske kirke jobber som prester i Forsvarets tros- og livssynskorps (FTLK). Disse holder gudstjenester, seremonier og har mange samtaler med de som gjør tjeneste i Forsvaret. Feltprestene legger også til rette for annen tros- og livssynsutøvelse, de underviser i etikk og gir råd i religiøse, etiske og moralske spørsmål. I tillegg er det 22 sivile prester som er innrullert i Heimevernet, og gjør tjeneste knyttet til tro og livssyn i Heimevernet.

Foto: Anette Ask / Forsvaret

Det ble holdt nærmere 19 000 institusjonsandakter

I februar 2024 ble øvelse Cold Badger holdt på Skarsmoen i Øyer kommune. Soldater fra fire avdelinger i Forsvaret samarbeidet om vintertrening, og prest Sverre Reiten Finnbakk i Forsvarets tros og livssynskorps (FTLK) holdt gudstjeneste utendørs.

Ny biskop for feltprestar

Frå 1. april overtok preses Olav Fykse Tveit tilsynsansvaret for Den norske kyrkja sine feltprestar i Trus- og livssynsfeltkorpsset i Forsvaret. Tidlegare hadde Oslo biskop dette ansvaret. Tilbodet om samtalar er viktig for alle som gjer teneste i Forsvaret for landet, meiner preses Olav Fykse Tveit:

– Prestane som jobbar i Forsvaret har ei viktig rolle både i konfliktsituasjonar og i fredstid. Dei bidreg med seremoniar og legg til rette for samlingar og fellesskap på vegne av kyrkja.

Foto: Kirkerådet

Da Norge våknet til et nytt år 1. januar 2024, våknet man også til en tragedie i Nordland. Tre mennesker var funnet døde i en enebolig i Straumen, et barn var livstruende skadd og en ung jente var traumatisert.

Nødetatene hadde knapt forlatt åstedet før kirken ved prest og prost var informert og hadde satt i gang sitt apparat. Kirken er en naturlig del av både politiets og kommunens beredskap, etter ønske fra politiet er det prestene som overbringer dødsbudskapet til de etterlatte.

Kirken i Sørfold åpnet dørene og fikk også en viktig rolle i planlegging og gjennomføring av en trippelbegravelse.

Den norske kirkes rolle i beredskapen

Samfunnssikkerhet og beredskap er et samfunnsansvar som særlig påhviler ulike etater i offentlig sektor, men også frivillige organisasjoner og sivilsamfunnet. Den norske kirke dekker hele landet, og med kompetente medarbeidere og frivillige, bygg og infrastruktur over hele landet er folkekirken en viktig institusjon i samfunnet – og en viktig aktør i samfunnets felles beredskap.

Statsforvalteren i Agder har startet arbeidet med en ny Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for Agder. Nytt for arbeidet med denne analysen var at Statsforvalteren inviterte med aktører som Statsarkivet og Den norske kirke til å bidra på utforming av veiledning om immaterielle kriser.

Som en grunnleggende og landsdekkende institusjon i samfunnet har Den norske kirke en viktig rolle i beredskapen. Både i det daglige, som forebygging og ved ulykker, katastrofer og krig. Den norske kirke vil ivareta sitt samfunnsoppdrag som landsdekkende folkekirke for alle uavhengig av tro, medlemskap og tilhørighet.

I en situasjon med krise, katastrofe eller krig vil Den norske kirke mobilisere ansatte, frivillige og samarbeidspartnere, og vil blant annet kunne bidra med støtte, sjelesorg, åpne kirker, sørgegudstjenester og andre markeringer i samarbeid med det offentlige og som en brobygger til andre tros- og livssynssamfunn.

Kirkerådet har i 2024 jobbet med å systematisere og beskrive kirkens beredskapssystem, se kirken.no/kbs. Det er etablert en rekke kontakter med ansvarlige myndigheter på nasjonalt nivå, som Direktoratet for sivil beredskap og Siviltforsvaret. Det ble også satt i gang et arbeid med å øke kompetanse hos prester på å håndtere traumer, for å gi robusthet i møte med krise, katastrofe og krig.

Alle kommuner er forpliktet til å etablere et kriseteam, og 56 % av menighetene er involvert som kommunens samarbeidspartner. Ofte er prest eller diakon fast medlem av kriseteamet, mens andre steder deltar den kirkelige ansatte ved behov. Kirken har kompetanse og erfaring med å ta vare på og snakke med mennesker i sorg og krise. I 2024 har det norske nyhetsbildet vært preget av mange svært tragiske hendelser. Kirkens ansatte og frivillige åpner kirkene for lystenning, stillhet og fellesskap når lokalsamfunnet rammes av meningsløse handlinger. I de fleste lokalsamfunn er kirken et naturlig samlingssted i møte med det uforståelige og vonde.

Foto: Riska menighet

Riska bydel i Sandnes kommune har opplevd flere tragiske dødsfall, ikke minst blant ungdom. Kirken, skolene, barnehagene og helsevesenet gikk derfor sammen i en hjelpegruppe, som supplerer kommunens kriseteam. Når det skjer en krise i bygda, går hjelpegruppen sammen for å koordinere hvem som følger opp ulike behov. Kirken koordinerer samarbeidet og er bindeledd til de andre kirkesamfunnene. Riska kirke har åpnet dørene flere ganger etter tragiske dødsfall blant ungdom.

Nordisk kirkesamarbeid

I juni signerte folkekirkene i Norge, Sverige og Finland en samarbeidsavtale for tettere samarbeid rundt beredskap. Den skal bidra til å dele erfaringer og kompetanse, og å hjelpe hverandre i akutte krisesituasjoner.

– Et forpliktende samarbeid mellom store folkekirker gjør oss sterkere sammen. De nordiske folkekirkene har kommet langt innenfor ulike områder. Denne avtalen gir oss felles hjelp til å heve kompetanse og evne for alle, sa daværende kirkerådsdirektør Ingrid Vad Nilsen ved signeringen.

Foto: Gustaf Hellsing / Ikon / Svenska kyrkan

I juni omkom en 15-åring i en gokartulykke i Innlandet. Biri kirke åpnet dørene samme kveld, og kirken ble full av ungdommer og voksne. Menighetens frivillige møtte opp med brus, og det ble tent mange lys den kvelden. Den påfølgende mandagen var prester med på minnestund på skolen – og presten satt også av tid til å snakke med medelevene til den omkomne.

Foto: Fredrik Hagen / Oppland Arbeiderblad

Folkekirken er en viktig institusjon i samfunnet – og en viktig aktør i samfunnets felles beredskap

Foto: Tor Folgerø / Hallingdølen / NTB

Den norske kirke i Ål i Hallingdal spilte en sentral rolle da det i innledningen til påsken i 2024 skjedde en tragisk hendelse på tettstedet Torpo. En hel familie ble funnet skutt og drept i sitt eget hjem. Torpo er et lite sted i Ål kommune der «alle kjenner alle», og denne hendelsen rystet alle kraftig lokalt, men også mange nasjonalt. Ål kommune har opplevd en god del større og mindre kriser tidligere, så kommunens kriseteam der Den norske kirke er med, er godt samkjørt.

Torpo kirke ble raskt åpnet. Kirketjener, prester og frivillige fra menighetsråd, la til rette i kirken, og kirken ble til kommunens og politiets tilbud om et «fristed» for berørte, der også kommunens representanter var til stede. De påfølgende dagene var Den norske kirke en sentral samarbeidspartner rundt blant annet minnestunder, oppfølging av skoler og arbeidsplasser. Biskopen deltok også i en sørgegudstjeneste – som ble en viktig markering for bygda, kommunen, berørte og innsatspersonellet.

Etter begravelsen fortsatte frivillige å holde kirken åpen en dag i uken så lenge det var behov, og diakonen var tilgjengelig på faste tider i nærbutikken i tiden frem mot sommeren.

Kirkens rolle i kommunen har stor troverdighet og tillit, og folkekirken har en veldig naturlig rolle som sted for de store følelsene. I etterkant har prostens bidratt med erfaringsdeling til andre steder i Norge der kirken er blitt involvert i tragiske hendelser.

Musikk og kultur

Den norske kirke er landsdekkende som musikkaktør og kulturarena. Kirken er også landets største arbeidsplass for musikere med rundt 900 ansatte, i tillegg til frilansmusikere. Mange steder er kirke- musikeren selve bærebjelken i det lokale musikk- og kulturlivet, særlig som den eneste fast ansatte kulturarbeideren i distriktet.

Våren 2024 ble opptaket til kirkemusikkutdanningen ved NTNU i Trondheim fryst, og på høsten ble studieprogrammet vedtatt nedlagt, begrunnet med krevende økonomi for universitetet. Samtidig ble søkertallene til kirkemusikkstudiene ved Norges musikkhøgskole tredoblet. Oslo domkirke og Norges musikkhøgskole har inngått en samarbeidsavtale, med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB. Den skal sikre kirke- musikkstudentene tilgang til instrumentene og kompetansen som finnes i domkirken – og at de skal få delta på gudstjenester, konserter og korøvinger.

Som konsertarrangør er kirken vertskap for et mangfold av møter og kulturytringer. Musikken åpner opp troens rom for hele mennesket, med sanser og følelser der ord og intellekt ikke strekker til. Kirke- musikeren er en av kirkens medarbeidere som møter lokalsamfunnet ved gudstjenester og andre kirkelige seremonier, men også som kulturaktør gjennom sitt virke som orgelpedagog, kordirigent, konsert- og festivalarrangør og ansvarlig for andre typer kunst- og kulturarrangement. Her samarbeider kirkemusikere med både amatører og profesjonelle utøvere.

Kirkens konserter og kulturarrangement har en god vekst fra 2023 i antall konserter og kulturarrangement både i egen og andres regi. Antall konserter er nå på nivå med før pandemien. I 2024 ble det arrangert mer enn 11 000 konserter i kirken, om lag 60 % av dem er arrangert av menighetene selv. Konsertpublikummet kommer tilbake og er nå på 1,3 millioner, en økning med 12 % fra året før.

I tillegg til å være kantor i Bragernes kirke i Drammen, er Jon Martin Høie orgellærer for ti elever på kulturskolen i Tønsberg. De færreste kulturskoler tilbyr kirkeorgel, men med støtte fra blant annet Kirkerådet underviser Jon Martin også nå fire orgelelever i Drammen. Elevene kom blant annet fra koraktivitetene i kirken. – Det er utrolig gøy, sier en tydelig begeistret kantor.

**Antall konserter
er nå på
nivå med før
pandemien**

Foto: Torstein Kiserud

I Tromsø har domkirken, Elverhøy og Grønnåsen menigheter god erfaring med å spørre konsertarrangører om å få gratisbilletter til utdeling, når kirken blir leid ut til konserter. I samarbeid med Kirkens Bymisjon og CRUX deler menighetene ut billettene til mennesker som ikke kan ta seg råd til å bruke penger på slikt. Allerede i leiekontrakten blir spørsmålet om gratisbilletter lagt frem – og svært mange aktører sier ja til å gi billetter gjennom kirken og samarbeidsorganisasjonene.

Foto: Jarle Hagen

I Sandnes var det et gospelkor på 80- og 90-tallet, tilknyttet Lura kirke. Noen av de tidligere medlemmene ønsket å treffes igjen for å gjenskape koropplevelsen, og inviterte til Gospelnight i kirken i november. Dette ble en skikkelig suksess, med fullsatt kirke. Prosjektko- ret ble til et fast gospelkortilbud, som øver annenhver uke i kirken. Det er mellom 40–50 personer på øvingene og koret opptrer på ulike gudstjenester og arrangementer.

Kirkens kulturtilbud er rimelig og ofte gratis

Foto: Privat

Kirkemusiker Erling Neergård fikk Levanger kommunes kulturpris i 2024 for sin rolle som utøvende kunstner og som pådriver og hovedansvarlig for Levanger Kulturkirke i en årrekke. Han er også komponist og utøvende organist, og har ifølge juryen bidratt til mange store opplevelser for innbyggerne i Levanger.

Med 1 465 kor i 2024, er det blitt 50 nye kor i løpet av året. Totalt er 31 004 sangere med i Den norske kirkes korarbeid. Kirkene er attraktive øvings- og fremføringslokaler for både kirkens egne kor og andre kor i lokalmiljøet, viser **Kulturalliansens Kartlegging i 25 kommuner**: 48,8 % av lokalmiljøets kor bruker kirkerommet og menighetshuset som øvingslokale.

Hver onsdag fylles Skjeberg misjonshus av 30–40 barn fra tre ulike skoler, som bruker SFO-tiden sin på kor. Samarbeidet skjer ut ifra en overordnet avtale mellom skole og kirke, innenfor rammene av det offentlige lovverket. Rektor og kirkeverge er enige om at dette er kjempebra for både barna, skolen og kirken. Frivillige bidrar med matservering og rigging, og kantoren i menigheten leder det musikalske.

I dyrtiden er kirkens kulturtilbud viktig. Kirkens infrastruktur med musikere, kor, instrumenter, rom, festivaler, frilansere og frivillige blir viktig på

Foto: Kenneth McDowell

nye måter på tvers av familier med god og dårlig råd. Kirkens kulturtilbud er rimelig og ofte gratis, noe også Rambøll peker i sin samfunnsøkonomiske analyse. En kirke med kompetanse til å arbeide strategisk og kunnskapsbasert om musikk, kirke og samfunn, og som kan være i dialog med instanser og myndigheter både nasjonalt, regionalt og lokalt, er viktig for å møte samtidens og fremtidens behov.

Den norske kirke igangsatte i 2024 en treårig pilot sammen med Hovedorganisasjonen KA, Norske kulturarrangører og landets elleve domkirker om tilgjengelighetssertifisering av disse kirkene som kulturarrangører. Universell utforming og tilgjengelighet er en utfordring kirken er opptatt av å jobbe med. Rapporten **Har kulturfrivilligheten rom for alle? Universell utforming av kulturfrivillighetens rom** utført av Telemarkforskning i 2024, viser at 41 % av kirkebyggene og 24 % av menighetshusene har teleslynge, mens kun 16 % av kulturhusene har dette. Til gjengjeld er kulturhusene bedre tilgjengelig for bevegelseshemmede.

Kirkens samfunnsøkonomiske bidrag på kulturfeltet

I 2024 kom rapporten *Den norske kirke – et samfunnsøkonomisk bidrag til kultur og kulturarv*. Konsulentselskapet Rambøll har gjort en samfunnsøkonomisk analyse, og finner at kirkens arbeid innen kultur og kulturarv bidrar med verdiskapning på 4,3 milliarder kroner hvert år. Størsteparten er knytte til kirkebygg og kulturarv, og det samfunnsøkonomiske bidraget innen kunst- og kulturvirksomhet beregnet til drøyt 1 milliard kroner.

Mange steder er kirkemusikeren selve bærebjelken i det lokale musikk- og kulturlivet

Foto: Kirkerdået

Orgelklubben Maren Margrethe

I Steinkjer er ti barn og unge med i orgelklubben Maren Margrethe, der orgelelevne lærer seg å spille orgel. De arrangerer også samlinger i helgene, der orgelelever fra andre deler av landet samles. Elevene i orgelklubben spiller blant annet på skolegudstjenester, julaftensgudstjenester og konserter med kulturskolen.

Foto: Den norske kirke

Det nye testamentet på sørsamisk

I 2024 ble det første gang er det utgitt en hel oversettelse av Det nye testamentet på sørsamisk, Orre testamente. Oversettelsen er et samarbeid mellom Det Norske Bibelselskap og Svenska Bibelsällskapet, og ble markert i Nidarosdomen i november.

– Det er noe helt annet å kunne lese og høre sitt eget språk. Det skjer noe med et menneske når kulturen og språket løftes frem og gis verdi, sa Bierna Leine Bientie, som sammen med Anna Jacobsen har brukt mer enn 40 år på oversettelsen.

Sannhet og forsoning

Den norske kirke er opptatt av arbeidet med sannhet og forsoning. I juni 2024 leverte Stortingets sannhets- og forsoningskommisjon sin rapport, og i november vedtok Stortinget en historisk unnskyldning.

Rapporten omtaler blant annet Den norske kirkes bidrag til fornorskningen av samer, kvener/norskfinner og skogfinner, og derfor var det naturlig at Kirkemøtet i 2024 behandlet rapporten og diskuterte kirkens respons. Kirkemøtet erkjente Den norske kirkes medansvar for fornorskningspolitikken som påførte samer, kvener/norskfinner og skogfinner dyp urett. Kirkemøtet bad videre om en handlingsplan for å styrke kirkens arbeid med forsoning og synliggjøring av samer, kvener/norskfinner og skogfinners tilhørighet i Den norske kirke.

I løpet av 2024 kom det to ulike utredninger om organiseringen av henholdsvis samisk og kvensk kirkeliv. Arbeidsgruppen for kvensk kirkeliv har blant annet foreslått hvordan et nasjonalt organ for kvensk kirkeliv kan se ut. Samisk utvalg er blant annet opptatt av hvordan man best kan sikre kirkelig betjening på samiske språk.

I desember vedtok Kirkerådet en handlingsplan med 29 tiltak for forsoning. Blant tiltakene er oppfølging av forslagene fra Samisk utvalg og arbeidsgruppen for kvensk kirkeliv. Kirkerådet understreket at arbeidet med sannhet og forsoning skal gis prioritet i kirken. Ett av innsatsområdene i handlingsplanen er kunnskap og kompetanse, der både kirkens ansatte og medlemmer har behov for å lære mer om historien og virkningene.

I et par år har en gruppe i Indre Finnmark prosti arbeidet med et samisk salmehefte, med finansiering fra Nord-Hålogaland bispedømmeråd. Det er mange gode salmer på samisk fra før, men det har vært et ønske om å få flere salmer som gjenspeiler vår tid. Salmedikteren Eyvind Skeie har bistått i arbeidet. Ivrigte enkeltpersoner har oversatt salmer. Musikere har sett på rytmen i språket og om det slik har blitt sangbare oversettelser. 3 salmer er nyskrevet på samisk og 21 salmer er oversatt fra norsk. Før jul 2024 ble prosjektet avsluttet, og "Sálbma-girjjaš" (liten salmebok) ble trykket i to tusen eksemplarer.

Det bor samer over hele landet og stadig flere menigheter bruker elementer på ett av de samiske språkene i gudstjenester. Det kan være å ha tekstlesing på samisk, lyse velsignelsen på samisk eller å synge en samisk salme. I 2024 ble det rapportert om rundt en halv million deltakere, fordelt på 6 264 gudstjenester med samisk innslag. Det er en oppgang på 7 % fra året før, men sammenlignet med 2019 er det en økning på hele 78 %. Gudstjenester med samiske innslag er mest utbredt i Sápmi, men tendensen i andre bispedømmer er at flere og flere menigheter også har gudstjenester med dette.

Foto: Hamar bispedømme

Foto: Stavanger bispedømme

Kampen menighet i Stavanger feiret samenes nasjonaldag 4. februar med Supersøndag og samiske elementer i gudstjenesten. Kirken var fylt av mennesker i alle aldre, og alle kunne flette samiske bånd, fargelegge eller perle det samiske flagget underveis i gudstjenesten.

Diakon Gaute Brækken hadde på seg en luhkka, et samisk hverdagsplagg som alle kan bruke. Koret sang en vakker versjon av «Vuelie» fra filmen Frost av den samiske komponisten Frode Fjellheim, i samklang med «Deilig er jorden». Liturgien var vekselvis på norsk og samisk.

– Jeg anbefaler alle å ha en slik gudstjeneste. Det gjør noe med hele menigheten når norsk og samisk liturgi, historie og språk blir flettet sammen, sier Gaute Brækken.

I august møtte Hamar-biskop Ole Kristian Bonden møtte representanter fra Norsk Skogfinsk Museum, skogfinneforeningen og Skogfinske Interesser Norge i Røkstua på Finnetunet på Svullrya, Finnskogen. – Vi snakket om arbeidet med sannhets- og forsoningsprosessen, både forventinger og oppfølging, forteller biskopen.

Kirkemøtet erkjente Den norske kirkes medansvar for fornorskningspolitikken

I november arrangerte Grønnåsen menighet i Tromsø en gudstjeneste med kvensk preg. Kvensk språk ble brukt ved tekstlesinger og liturgi – og det kvenske salmeheftet Kväänin virsihähti ble brukt som salmebok. Grønnåsen kirkekor deltok sammen med fiolinist og leder av Norske kveners forbund Kristin Mellem. Kirkerommet var pyntet med kvensk kunst – og på kirkecaffen kunne folk lage sin egen never-ring.

Kyrkja er eit globalt fellesskap

Den norske kyrkja står saman med andre kyrkjer og kristne trussamfunn i verda. Lokalt skjer dette mellom anna gjennom samarbeidsavtalar med misjonsorganisasjonar og deltaking i Kirkens Nødhjelp sin årlege fasteaksjon – medan det på nasjonalt nivå mellom anna handlar om deltaking i tverrkyrkjelege organisasjonar internasjonalt.

Mellomkyrkjeleg råd er Den norske kyrkja sit fagråd for internasjonale spørsmål, og rådet har det nasjonale ansvaret for å ivareta og styrkje band og relasjonar til kyrkjer andre stader i verda. Det skjer gjennom ei rekkje tverrkyrkjelege (økumeniske) internasjonale organisasjonar. På Kyrkjemøtet i april vart og **medlemsskapa til den verdsvide kyrkjefamilien stadfesta**, med ei oppsummering av viktig arbeid og vedtak på generalforsamlingane i dei tre store økumeniske organisasjonane åra før.

Fellesskapet av protestantiske kyrkjer i Europa (CPCE) møttest til generalforsamling i Romania i august. Den norske kyrkja har preike- og nattverdfellesskap med Europeiske protestantiske kyrkjer gjennom «Leuenberg-avtalen» frå 1972. Temaet var “I Kristi lys – kalla til håp”, kor bakteppet nettopp er den pågåande russiske krigen mot Ukraina.

Den norske kyrkja står saman med andre kyrkjer og kristne trussamfunn i verda

Konferansen av europeiske kyrkjer (KEK) er ein økumenisk organisasjon med 114 medlemskyrkjer frå ortodokse, protestantiske og anglikanske tradisjonar i Europa. KEK arbeider for kyrkjeleg einskap, for fred og forsoning i Europa, og med kyrkjeleg påverknad i etiske og politiske saker i dei europeiske institusjonane.

Foto: LWF/Albin Hillert

Leiar i Mellomkyrkjeleg råd, Kristine Sandmæl, er medlem av LVF sitt styrande råd. I juni deltok ho på første rådsmøte, saman med dei 47 andre rådsmedlemene.

– Det å lytte til menneske frå andre samanhengar enn der ein sjølv kjem frå, og å sjå deira perspektiv på ulike spørsmål, er fint. Rådsmøtet er også ein stad der vi kan halde ein levande relasjon til systerkyrkjene våre, fortel Sandmæl.

Det lutherske verdsforbundet (LVF) er både eit konfesjonelt kyrkjefellesskap av lutherske kyrkjer og ein viktig økumenisk organisasjon som driv eit stort humanitært arbeid. LVF arbeider for rettferd, fred og forsoning, og har 150 medlemskyrkjer i 99 land. I kyrkjemøtesaka om oppfølginga etter generalforsamlingane vart det peika på globale utfordringar som er knytt til klimakrisa, flyktningar, religiøse og etniske minoritetar, og aukande polarisering, arbeid med fred, forsoning og menneskerettane.

Kirkenes verdensråd (KV) er den breiaste økumeniske samanslutninga av kyrkjer internasjonalt, med 352 medlemskyrkjer i meir enn 120 land. KV arbeider mellom anna for kyrkjeleg einskap, for fred og forsoning, menneskerettar, klima og miljø.

Kyrkjerådet sin handlingsplan for Den norske kyrkja sitt globale oppdrag gjekk til 2024, men arbeidet held sjølvstøtt fram på fleire vis. Mange kyrkjelydar kjenner på eit særleg ansvar for å vera kyrkje i verda i urolege tider.

Kva er økumenikk?

Økumenikk er samarbeid mellom kyrkjer, kristne trus-samfunn og organisasjonar, både i Noreg og internasjonalt.

Mellom Kristi himmelfartsdag og jonsok set mange kyrkjelydar misjon på dagsorden gjennom misjonsaksjonen "Saman som kyrkje i heile verda". Kyrkjelydane er kreative med misjonskafe, ansiktsmaling, lotteri, basar og ulike innsamlingar. Foto: May Lisbeth Hovlid Aurdal.

Misjonsavtalar

Den norske kyrkja har ei naturleg rolle som aktør i internasjonale spørsmål. Lokalkyrkja sin del av ein global fellesskap vert mellom anna konkretisert gjennom misjonsavtalar. Meir enn tre av fire kyrkjelydar i Den norske kyrkja har ein avtale om å støtte arbeidet til ein av dei sju misjonsorganisasjonane i samarbeidsrådet «Samarbeid menighet og misjon» (SMM). Avtalane forpliktar til å be for, lære om og samle inn pengar til eit konkret arbeid. På den måten vert kyrkjelyden ein del av arbeidet i ein annan del av verda – og det bidreg til å styrkje tilhørsla til det verdsvide fellesskapet og oppdraget.

Molde domkyrkje har to misjonsavtalar – med Misjonsalliansen og NMS. For begge avtalane gjeld det at kyrkjelyden har forplikta seg til å støtte med 50 000,- til kvar av organisasjonane kvart år. Gjennom ofringar i gudsteneste og ulike utloddingar i 2024, klarte kyrkjelyden å samle inn meir enn 150 000,- til desse misjonsorganisasjonane.

**Tre av fire
kyrkjelydar har
misjonsavtale**

I romjula arrangerte Bodø domkyrkje fredskonsert i domkyrkja. Inntektene gjekk uavkorta til Kirkens Nødhjelp sitt humanitære arbeid blant sivile i Gaza, og alle dei medverkande stilte opp gratis. Domkyrkje var nær fullsett, og publikum fekk oppleve kvalitetsmusikk frå ei rekkje artistar.

Foto: Steven Lopez | IG: PewNor

Samarbeid med Kirkens Nødhjelp

Den norske kyrkja er ein av oppdragsgjevarane til bistandsorganisasjonen Kirkens Nødhjelp. Over 1 100 kyrkjelydar deltok i Kirkens Nødhjelps fasteaksjon 2024. Til saman samla dei inn 35 millionar kroner. I samband med aksjonen får konfirmantane undervisning om uretten i verda og ei moglegheit til å gjere noko med uretten.

I 2024 var mellom anna Libanon i fokus for innsamlingsaksjonen, og fleire kyrkjelydar fekk besøk derifrå i fastetida. Over 80 % av kyrkjelydane gjekk frå dør til dør, medan ein del av kyrkjelydane i byane har gått over til sponsorløp eller andre aksjonsformer. Pengane som vert samla inn på fasteaksjonen

er kritiske for at Kirkens Nødhjelp skal kunne rykke ut på kort varsel. Kirkens Nødhjelp har brukt opp katastrofereserven fleire gonger siste året, grunna mange samtidige og store kriser i verda. Også ved julegudsteneste samlar mange kyrkjelydar inn pengar til Kirkens Nødhjelp. Besøket i kyrkjene i jula tok seg opp i 2024, og det vart samla inn 12 millionar kroner til Kirkens Nødhjelp, ein liten auke frå 2023.

Vardåsen menighet arrangerte sponsorløp til inntekt for fasteaksjonen. Her var det ikkje berre konfirmantane som var engasjert, for det var sett opp eigne løpetider for ungdomskoret, 4-5-klubben, 4. –6. klassetrinn og 1. –3. klassetrinn. Totalt samla kyrkjelyden inn 60 000,- til det livsviktige arbeidet.

På FNs internasjonale dag for solidaritet med det palestinske folk, ble det arrangert en solidaritetssamling i en fullsatt Oslo Domkirke. Ulike palestinere fortalte og både statsministeren og utenriksministeren var med og tente lys. H.M. Kongen var også til stede.

Krig i Midtøsten

Menigheter i Den norske kirke har sterke bånd både til Israel og Palestina. Det er et utsatt område hvor flere av menighetene til vår søsterkirke Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan og Det hellige land (ELCJHL) holder til. Mange kristne palestinere flykter, og i Gaza er det kun noen få hundre kristne igjen. Det har vært besøk begge veier, og menigheter og enkeltpersoner har bidratt med økonomisk støtte i en svært krevende tid. I september oppfordret flere biskoper til å gi en timelønn til kirken som da var i akutt økonomisk krise, ettersom faste inntekter som skolepenger og gjestehus er borte på grunn av krigen.

I ukene før påske var det fredsbønn i domkirkene, som også flere menigheter ble med på. Her ble det tent lys og bedt om fred både i Det Hellige Land, Ukraina og Sudan.

– Å komme sammen for å dele både engasjement og bekymringer, og å be til Gud om rettferdighet og fred. Krig i Europa og i Midtøsten og klimakrise gjør oss urolige. Kirken er der for alle oss som en stabil havn i urolige tider. Der kan vi finne sammen og be om fred, sier domprost i Oslo domkirke Pål Kristian Balstad om fredsbønnen i domkirkene i fastetiden.

Dialogen i Norge om den pågående krigen er krevende, men ikke desto mindre viktig. Den norske kirke var i 2024 aktivt med i ulike dialogarenaer med jøder, muslimer og kristne, blant annet på Arendalsuka og i Oslo Rådhus. Mellomkirkelig råd vedtok også i slutten av 2024 en egen strategi for sitt arbeid med Israel og Palestina. Kirken har i sin ressursbank samlet bønner, uttalelser, og råd til hvordan man kan snakke med barn og unge om krigen.

Preses besøkte palestinske kristne

I januar reiste Den norske kirkes ledende biskop, Olav Fykse Tveit på en solidaritetsreise til Jerusalem og Betlehem. Bakgrunnen for reisen var et ønske om å lytte og være til stede som religiøs leder blant kristne i et krigsherjet område.

– Vi er én verdensvid kirke, og det er en oppgave å besøke vår søsterkirke når de lever i så ekstrem situasjon som denne. Den norske kirke har en særlig relasjon til det hellige land, til Jerusalem og til de kristne i området. Den norske kirke har en forpliktende samarbeidsavtale med vår søsterkirke ELCJHL. Nå trenger de særlig støtte fra andre kirker – både forbønn og penger, sa Fykse Tveit etter hjemkomsten.

Foto: Jon Terje Hellgren Hansen

Topperv til Borg-biskop

Årskonferansen for Det europeiske rådet for religiøse leiarar (ECRL) var i Oslo i september. Borg-biskop Kari Alvsvåg vart her valt til president, og har dermed ei svært sentral rolle i det religiøse Europa. – Eg skal først og fremst sørge for at vi møtast, og vidare fasilitere ein respektfull dialog. Der det er maktubalanse, vil eg forsøke å hjelpe alle med å komme til orde, slik at vi lyttar til kvarandre sine synspunkt. Vi jobbar saman for det gode, for det som bind oss saman, fortel biskopen.

Religionsdialog

Den norske kirke har gjennom mange år lagt til rette for tros- og livssynsdialog i Norge, og har høstet bred anerkjennelse for dette arbeidet. Dette skjer blant annet med andre kirker i Norges Kristne Råd (NKR) og med andre tros og livssynsamfunn i Samarbeidsrådet for tros- og livssynsamfunn (STL). I Den norske kirke er det fem kirkelige dialogsentrene: Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og Drammen. Dialogsentrene er sentrale bidragsyttere til videreutvikling av dialogkompetanse og dialogpraksis i kirken. Sammen med bispedømmene og lokale krefter bidrar de til de 16 samarbeidsrådene for tros- og livssynssamfunn som finnes lokalt i landet.

Dialogarbeid av og blant ungdom og unge voksne har

vært vektlagt gjennom flere år, både i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL), i multilaterale samarbeid som Dialogpilotene og i Den norske kirkes eget arbeid blant annet gjennom Den norske kirkes ungdomsutvalg og Ungdommens kirkemøte. Et positivt resultat av dette er unge voksnes aktive deltagelse og bidrag til å legge til rette for samtaler mellom jøder, muslimer og kristne om krigshandlingene på Gaza, i Israel og på Vestbredden.

Mellomkirkelig råd har gjennom sine kontaktgrupper med Human-Etisk Forbund, Islamsk Råd Norge, Muslimsk Dialognettverk og Buddhistforbundet en bred og god kontaktflate med andre tros- og livssynssamfunn nasjonalt. Kontaktgruppen med

Foto: Kai Erik Westergaard

Lederforumet i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) består av de fremste lederne i tros- og livssynssamfunn i Norge. I september kom de med en felles uttalelse med en sterk bekymring for hvordan krigen i Israel-Palestina påvirker samfunnet her hjemme.

- Blant våre medlemssamfunn her i Norge er det ulike meninger om både årsak og virkning, skyld og løsning på denne konflikten. Men vi står sammen i alvorlig bekymring over hvordan krigen der ute setter sitt avtrykk på vårt samfunn her hjemme.

Det Mosaiske Trossamfund (DMT) har ligget på is de siste ni årene, men kontakten med DMT opprettholdes på andre måter.

I 2024 ble rapporten «**Den norske kirke i møte med jødedom og jøder**» presentert. Et utvalg oppnevnt av Bispemøtet og Mellomkirkelig råd har skrevet en omfattende utredning som gir en kritisk gjennomgang med vekt på historiske, teologiske og menneskerettslige perspektiver av Den norske kirkes møte med jøder og jødedom. Utvalget kom med anbefaling for det videre arbeidet, blant annet knyttet til dialog, teologisk nytenkning, mer kunnskap og kamp mot antisemittisme.

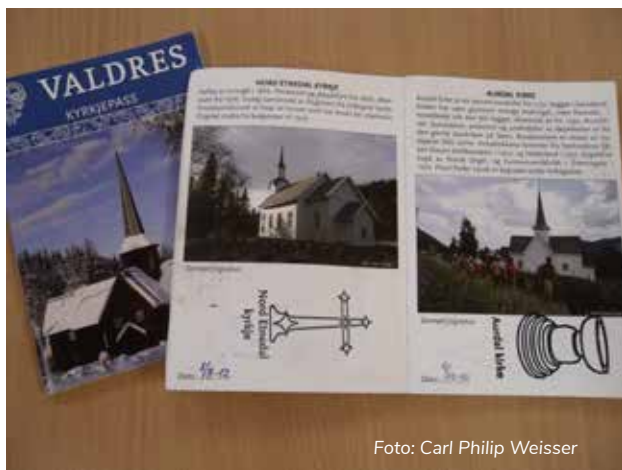

Foto: Carl Philip Weisser

I Valdres har kyrkjene laga eit «kyrkjepass», der alle kyrkjene har eit bilete og ein liten omtale. Nedst på kvar side er det eit ope felt – der folk får stempel når dei har besøkt kyrkja. Kwart stempel er eit unikt motiv – knytt til den enkelte kyrkja. Dette passet vert også nytta i arbeidet med konfirmentar, der dei både på fellestur og på egne turar blir kjent med dei ulike kyrkjene.

Johanneskirken i Bergen fekk 11,2 millionar kroner i 2024 – og forventar å få inntil 283 millionar kroner totalt til å rehabilitere kyrkja. I november starta rehabiliteringsarbeidet. Kulturbyråd i Bergen, Reidar Digranes og statsråd Kjersti Toppe (Sp) feira oppstarten med kvart sitt slagbor på murfasaden på kyrkja.

Kyrkjebevaring og kulturarv

I 2020 vedtok Stortinget at om lag 10 milliardar kroner skulle gå til bevaring av kyrkjer dei neste 20–30 åra. Pengane skal kome frå overskotet frå det statlege fondet Allstad (tidlegare OVF, Opplysningsvesenets fond). I 2024 vart dei første hundre millionane til bevaring delt ut, og istandsetjinga er no i gang.

Barne- og familiedepartementet har laga ein bevaringsstrategi for kulturhistorisk verdifulle kyrkjebygg saman med Klima- og miljødepartementet. Strategien omfattar alle verna og listeførte kyrkjer, rundt 1 000 kyrkjebygg. Det er etablert eit kyrkjebevaringsprogram, med eit eige styre som skal forvalte desse midla – der preses Olav Fykse Tveit er styreleiar. Kyrkjerådet driv sekretariatet for bevaringsprogrammet saman med Riksantikvaren og Hovudorganisasjonen KA.

Kyrkjebygga med tilhøyrande gravplassar og prestegardar er ein viktig del av norsk kulturarv. Dei knytter fortid saman med notid og framtid – og er ein vesentleg del av den felles identiteten i landet. Difor er det svært viktig for Den norske kyrkja som ei landsdekkande folkekyrkje, å ta vare på kulturarven. Ein viktig del av bevaringsstrategien, og kyrkja sitt arbeid med kulturarv, er formidling og oppleving. Å oppleve kyrkja, og bli kjend med både kunst, arkitektur og historie – kan gje auka tilhøyrslø og auka engasjement for kyrkja.

Etter å ha vore stengd i fire år for restaurering, opna Stavanger domkyrkje igjen dørene til festgudsteneste i august. Kyrkja har fått nykalka veggjar, nytt golv, målte himlingar og både nytt og restaurert inventar. Under arbeidet har det blitt funne englemotiv i taket, truleg frå 1200- eller 1300-talet. Restaureringa har vore ein del av Stavanger kommune si satsing fram mot jubileet i 2025 – då domkyrkja, bispedømmet og byen feirar 900 år. Arbeidet har for det meste vore finansiert av kommunen.

Foto: Bergen kirkelige fellesråd

Foto: Stavanger Domkirke

Kyrkjebevaringsstrategien

I februar la regjeringa fram bevaringsstrategien for verneverdige kyrkjebygg. Den har fire innsatsområde:

1. Bevaring og istandsetjing
2. Kunnskap og kompetanse
3. Oppleving og formidling
4. Engasjement og deltaking

I ramma av strategien er det tre bevaringsprogram: Eitt mellomalderkyrkje-program, eitt for kyrkjer som er oppført i perioden 1537 til 1850, og eitt for kyrkjer oppført etter 1850.

Rammer for skolegudstjenester

Skolegudstjenester er lov. Da en ny opplæringslov trådt ei kraft i august, oppdaterte Utdanningsdirektoratet sin veileder for skolegudstjenester. Veilederen sier blant annet at skolegudstjenesten ikke skal være en skoleavslutning, det skal være frivillig å delta og at det må være et likeverdig pedagogisk alternativ for elevene som ikke ønsker å delta på skolegudstjeneste.

Kirkens samarbeid med skole og barnehage

Den norske kirke samarbeider med en rekke skoler og barnehager, og dette arbeidet har vokst i 2024. **Den norske kirkes plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del**, som ble vedtatt av Kirkemøtet 2024, inkluderer samarbeid med barnehager og skoler innenfor skolens rammeverk, fagplaner og formål. Dialog og relasjonsbygging gir grunnlag for et godt samarbeid mellom kirken og skoler og barnehager. Det skaper trygghet og kjennskap til hverandres roller og kompetanse. Skolen og kirken kan samarbeide blant annet om skolegudstjenester, høytidsvandring, kunst, kultur, KRLE-undervisningen og musikk.

Hvert år inviterer kirken til skolegudstjenester før jul. Dette får også stor støtte fra både regjeringen og Stortingspresidenten. I 2024 ble det avholdt 2 541 skolegudstjenester med 440 255 deltakere. Det er færre gudstjenester, men flere deltakere enn året før. Noen skoleledere valgte å avlyse skolegudstjenester etter noe usikkerhet rundt formuleringer i ny opplæringslov, selv om kunnskapsministeren og veilederen fra Utdanningsdirektoratet er tydelig på at det er lov innenfor gitte rammer. Skolegudstjenestene bærer preg av tett og fruktbart samarbeid mellom kirke og skole, både når det gjelder planlegging og gjennomføring – og elevenes deltakelse.

Langestrand skole i Tunsberg bispedømme har tradisjon for å øve inn julespill til en skolegudstjeneste før jul, og det øves minst tre ganger i kirken på forhånd sammen med kateket. Lærerne forteller at det var ekstra mange elever som ville være med på skolegudstjenesten dette året, bare i koret var over 60 barn.

Foto: Britt Mari Omsland Zakariassen

I desember inviterte Skårer menighet til to dager med julespill på parkeringsplassen utenfor kirken. Rundt 500 barnehagebarn fikk høre juleevangeliet og ble særlig fasinert av de ekte dyrene som var med i skuespillet sammen med kirkens ansatte! Kamelen Moses og eselet Øystein var utlånt til menigheten fra Solbergfoss naturgård i Askim.

Foto: Skårer menighet

Fjellsrud ungdomsskole i Lørenskog tilbyr valgfaget «innsats for andre» for elevene på 9. og 10. trinn. Skolen og menigheten samarbeider i tråd med kompetansemålene i læreplanen, og elevene gjør en innsats på ulike måter i menigheten, både for barn, familier og eldre. Ungdommene som har valgt dette faget er alle innstilt på å gjøre en jobb, også på kveldstid, og avspaserer derfor noe på slutten av hvert semester.

Stadig flere barnehager og skoler samarbeider med kirken

Stadig flere barnehager og skoler samarbeider med kirken og utvikler samarbeidet innenfor rammene som er gitt i offentlig lovverk. I 2024 var det totalt 5 887 skoleklasser som besøkte kirken – dette er utenom skolegudstjenester. Det er en stor oppgang på hele 39 %, sammenlignet med året før. Tilsvarende var det 4 989 barnehageavdelinger som kom på besøk – en økning på 3 %. Økningene i besøk fra skoler og barnehager vitner om at de i økende grad finner hverandre og utvikler samarbeid innenfor rammene som er gitt.

I tillegg til at skoleklasser og barnehager kommer på besøk til kirken, inviteres kirken til å komme på besøk i barnehagen og klasserommet. 2 034 skoleklasser fikk besøk av en kateket, prest, diakon eller annen fra kirken – noen færre klasser enn året før.

Klima og miljø

Klimaendringane er ei global utfordring og om ein skal klare å minimere klimaendringane, må både statar, organisasjonar, bedrifter og enkeltmenneske ta ansvar. I 2021 gjorde Kyrkjemøtet eit ambisiøst vedtak om kyrkja sitt arbeid med klima og miljø, og dette arbeidet har blitt fylgt opp mellom anna gjennom ein treårig handlingsplan. Den norske kyrkje har gjort eit stort arbeid med rapportering på berekraftsmåla, og det er laga eit kurs for frivillige og tilsette om berekraftsmåla. Kyrkja har eit eige klimakompensasjonsfond, og samarbeider med Hovedorganisasjonen KA og Norges kirkevergelag om rettleiing, miljøfyrtårnsertifisering og enøk.

Mykje av klimaavtrykket til kyrkja kjem frå dei mange kyrkjene og andre bygg. Desse skal varmest opp og haldast ved like. Fellesråda som forvaltar bygga, jobbar godt med tiltak som bidreg til sparing av straum og å avgrense klimaavtrykket. Kyrkjerådet og KA samarbeider også om eit prosjekt som skal bidra til å redusere klimafotavtrykk i drift, vedlikehald og nybygg av kyrkjer.

Ein del av Den norske kyrkja sitt interne arbeid er å redusere utslepp frå flyreiser frå tilsette og folkevalde. Utsleppstal frå 2023 og 2024 viser at kyrkja er i rute til å nå målet om å redusere utslepp frå flyreiser med 60 % innan 2030. I mange delar av Den norske kyrkja har det vore ei kulturendring når det gjeld reiser, mellom anna at studiereiser og inspirasjonsamlingar i utlandet no vert arrangert på anna vis.

Kvart år vert Skaparverkets dag markert, i samband med verdas miljødag 5. juni. I kyrkja sin ressursbank finst det byggjesteinar for å knyte tekstar og liturgi til skaparverket – og ein syng salmar rundt temaet. I tillegg til å markere dette i gudstenester, er kyrkja sitt engasjement for klima og miljø noko konfirmanthane lærer om – og det vert også aktualisert på andre aktivitetar der born og unge møtest.

På Karmøy i Rogaland har ei av kyrkjene tilbod for skuleelevar når lærarane har planleggingsdag. Kyrkjelyden har ein eigen parselhage som vert nytta aktivt, rundt eit opplegg å verne skaparverket: På våren vert hageflekken gjort klar, i september haustar ein grønsaker og i november vert det laga potetstappe og grønnskållchips. Born får servert frukost og varm lunsj – og er med på lek, samtalar, dramatiseringar, forming og snekring – i tillegg til arbeidet i parselhagen.

Frogner kirke i Lillestrøm har fått støtte til å leggje solcelletak på kyrkja, i samband med ein større renovasjon. Solcellene er utforma på ein måte som gjer at dei i liten grad skil seg ut – og det opphavelge uttrykket på kyrkja er ivareteke.

– Målet er jo at denne kyrkja skal bli ei plusskyrkje, i alle fall energinøytral, fortel avdelingsleiar for bygg og anlegg i Lillestrøm kyrkjelege fellesråd, Harald Ringstad. Dette skal dei få til gjennom ein kombinasjon av dei nye solcellene, og ei varmpumpe som er neste steg i oppussinga av kyrkja.

Foto: Følves og Ferkingstad menigheter

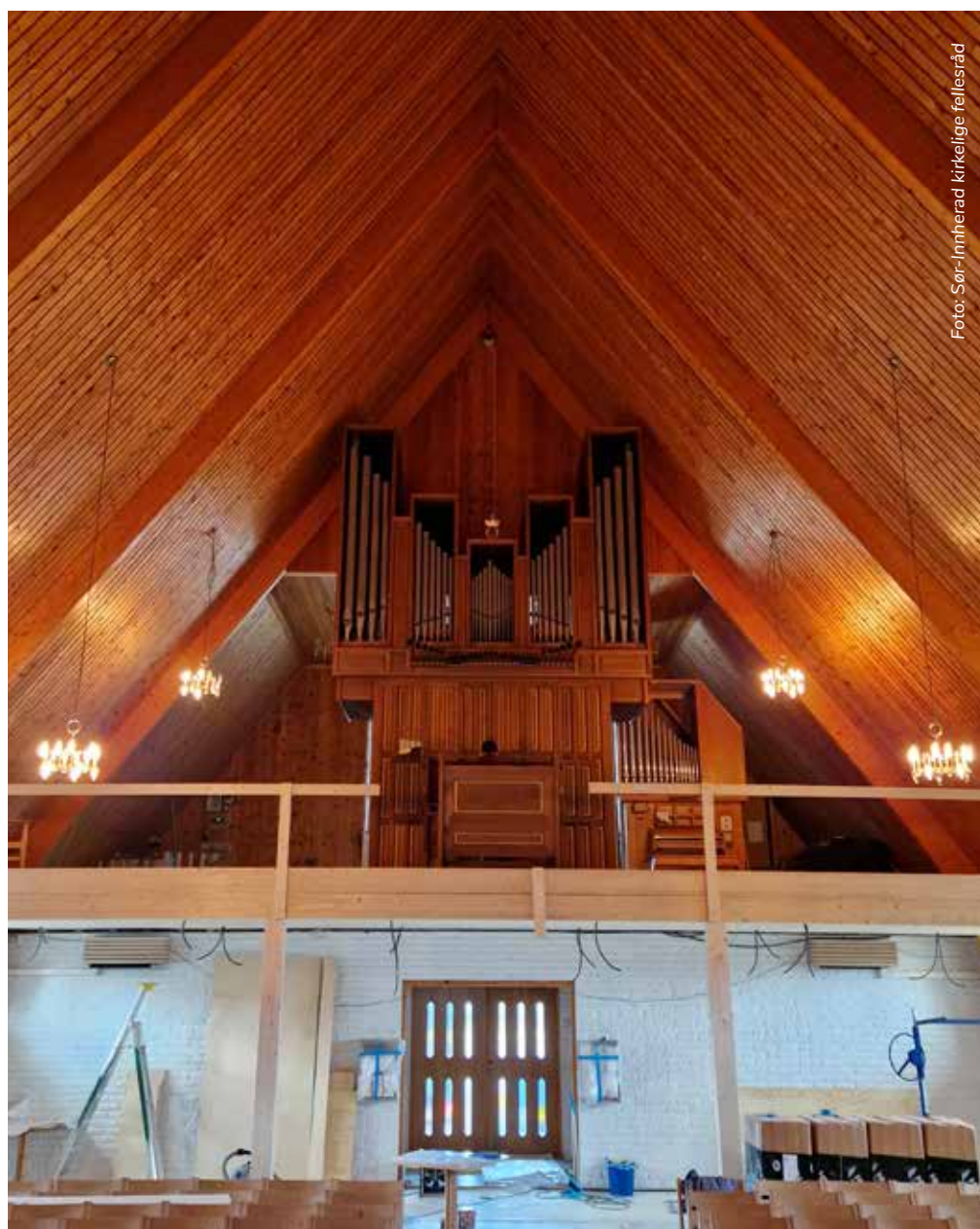

Foto: Sør-Innherad kirkelige fellesråd

Foto: Kirkerådet

Berekraft er viktig, også i investeringar knytt til kyrkjebygg. Heilt sidan 60-talet har kyrkjemusikarane i Verdalsøra kapell i Trøndelag ønskt seg eit større orgel. I 2024 fekk kapellet eit "nytt" orgel, nemleg det gamle orgelet i Akershus slottskirke i Oslo – som hadde installert nytt orgel. I mars stod det tidlegare forsvars-orgelet med Kong Olav V sitt monogram ferdig i Stiklestad sokn.

Den norske kyrkja og berekraftsmåla

Kristne verdier som menneskeverd, rettferd og vern om skaparverket står sentralt i bærekraftsmåla. Dei 17 måla vart vedteke av FN i 2015, og er ein felles agenda for land, næringsliv og sivilsamfunn – også Den norske kyrkja.

Kyrkjer over heile verda har teke til seg bærekraftsmåla, tolka dei i lys av kristen tru og latt seg inspirere av desse. Det som i kristendommen vert omtalt som menneskeverd, rettferd, og vern om skaparverket – vert uttrykt i bærekraftsmåla som kamp mot fattigdom, vern om klimaet, livet i havet og livet på land.

Den norske kyrkja har ein god posisjon for å kunne bidra til mange av bærekraftsmåla. Mykje av arbeidet i kyrkja bidreg til måla, utan at det vert kalla bærekraftsarbeid.

Les meir om kyrkja sitt arbeid med bærekraftsmåla på kirken.no/bærekraft.

Mål 1: Utrydde fattigdom

Den norske kyrkja har ei rekke gratisaktivitetar for born og unge, middagar for familiar, språkkafear for flyktningar og samlingar for eldre. Dette bidreg til å inkludere menneske, førebyggje utanforskap og redusere fattigdom. I tillegg samlar kyrkjelydane inn pengar til Kirkens Nødhjelp sitt arbeid mot fattigdom internasjonalt.

Mål 2: Utrydde sult

Fleire kyrkjelydar deler ut mat i samarbeid med kommunar, frivillighetssentralar og ulike organisasjonar. U-kirken i Trondheim er eit døme som har tilbod om mat til ungdom, med frukostkafe, reservemat og lunsjkafe. Matsikkerheit er også viktig i Kirkens Nødhjelp sitt arbeid.

Mål 3: God helse og livskvalitet

Den norske kyrkja er til stades i alle lokalsamfunn, og har ulike tilbod om møteplassar for menneske i ulike generasjonar og livsfasar. Dette er rusfrie arrangement som gjev tilhøyrslø og fellesskap – og motverkar einsemd. Kyrkjelydane har med sin kompetanse på sorg tilbod om gratis samtalar.

Mål 4: God utdanning

I barne og ungdomsarbeidet i kyrkja vert det snakka om tema som solidaritet, likeverd, miljø og global rettferd. Det bidreg til mål 4.7 om utdanning for berekraftig utvikling. Berekraftsboka vert nytta i undervisning med born, unge og vaksne – og har eit religiøst perspektiv som utfyller det dei unge lærer på skulen.

Mål 5: Likestilling mellom kjønnene

Kyrkja si historie er prega av ein praksis som har bidrege til undertrykking av kvinner – ofte grunngjevne med Bibelen. Likestilling er no eit sentralt tema i kyrkja – og både kvinner og menn er om lag likt representert i styrande organ. Kyrkja arbeider systematisk med likestilling og førebygging av seksuell trakassering.

Mål 6: Reint vatn og gode sanitærforhold

Tilgang til reint vatn er eit hovudtema for Kirkens Nødhjelp sin fasteaksjon, der konfirmentar i heile landet bidreg til å samle inn pengar ved å gå med bøsser og andre aktivitetar.

Mål 7: Rein energi til alle

Tilsette i kyrkja kan ta e-læringskurs om grøn eigedomsdrift, og Kyrkjerådet jobbar saman med Hovudorganisasjonen KA om å redusere klimafotavtrykk i både forvaltning og bygging av nye kyrkjer. Enøk og grøn energi er viktige omsyn i prosessen med å byggje ei ny kyrkje.

Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Kvart år er det mange kyrkjelydar som markerer Global veke mot moderne slaveri, for å kjempe mot slaveri og utnytting av menneske. I Ål har både flyktningar og andre fått språkpraksis og arbeidstrening gjennom ein eigen kafe, som kyrkja har vore med å starte.

Mål 9: Industri, innovasjon og infrastruktur

Diakonale institusjonar og kyrkjelege forskingsmiljø bidreg til innovasjon og å utvikle berekraftige løysingar innan helse og velferd. Fleire gonger er Den norske kyrkja ei tydeleg verdibasert stemme i det offentlege ordskiftet rundt klima, natur og menneskerettar.

Mål 10: Mindre ulikskap

Den norske kyrkja sine arrangement – særleg gudstenester med påfølgande kyrkjekaffiar – samlar folk på tvers av generasjonar og inntektsnivå. Konsertar og kulturarrangement er rimelege og ofte gratis, noko som gjer dei tilgjengelege for store delar av innbyggjarane. Leksehjelp for ungdom og språkkafe for flyktningar bidreg også å minske sosiale skilnader.

Mål 11: Berekraftige byar og lokalsamfunn

Rundt tusen kyrkjer er freda og listeført, og Den norske kyrkja forvaltar ein viktig del av kulturarven i Noreg – som er i levande bruk. Kyrkja bidreg også til inkluderande lokalsamfunn gjennom dei mange lågterskelaktivitetane som er tilgjengelege for mange.

Mål 12: Ansvarleg forbruk og produksjon

Miljø og klima er integrert i lokalkyrkja sitt arbeid med diakoni, trusopplæring og gudstenester. Kvart år ver skaparverkets dag markert – ofte knytt til Verdas miljødag i juni. Mange kyrkjelydar har stor suksess med å arrangere loppemarknadar, byttemarknad for klede og reprasajonsverkstad.

Mål 13: Stoppe klimaendringene

Kyrkjemøtet har vedteke kutt i utslepp frå Den norske kyrkja. Det vert mellom anna gjort gjennom retningslinjer for reiser – og utviklinga går i riktig retning. Den norske kyrkja har eit eige klimakompensasjonsfond, og samarbeider med KA og Norges kirkevergelag om rettleiing, enøk og miljøtårnsertifisering.

Mål 14: Livet i havet

I Fredrikstad har Håpets katedral plukka søppel langs kysten i ei årrekke, og katedralen er ei realisering av ein draum om å byggje ein vakker katedral av plastsøppel. Håpets katedral har vorte ein levande arena for undervisning og dialog om berekraft.

Mål 15: Livet på land

Gravplassane i Noreg, som i hovudsak vert drive av kyrkja, er grøne lunger med stort biologisk mangfald. Dei siste åra har det vore auka fokus på å ivareta naturmangfaldet på gravplassane – og fleire stader er det både blomsterenger og bikubar.

Mål 16: Fred, rettferd og velfungerande institusjonar

Ved fleire høve tek kyrkjeleiarar ordet i den offentlege diskursen rundt fred og forsoning – og vern av sivile liv i ulike konflikhtar. Dei kyrkjelege dialogsentra har utstrakt arbeid for dialog, toleranse og respekt, med eit særleg fokus på å nå unge.

Mål 17: Samarbeid for å nå måla

Berekraftsmåla vert aktivt nytta i strategiarbeidet av ulike organ på dei ulike nivåa i kyrkja. Dette bidreg til å gjere kyrkja sine eigne medarbeidarar medvitne på det kyrkjelege bidraget til berekraftsmåla – men det gjer også omverda klar over dette.

Kirken er mer for flere

Kirken utforsker hele tiden hvordan den kan åpne opp og invitere flere. Det handler om å bygge inkluderende fellesskap som der alle blir tatt imot, føler seg trygge og får mulighet til å delta. Mange av de som deltar i de ulike fellesskapene gjør en stor frivillig innsats som er helt avgjørende for at menighetene skal kunne opprettholde det høye aktivitetsnivået. Når mange får være med å bidra bygges tilhørighet og gjensidighet, og felleskapet styrkes.

Innovasjon og samskaping

Den norske kirke er stadig på jakt etter nye måter å arbeide på. I møte med et samfunn og en verden i stadig endring, er nytenking og innovasjon helt essensielt, og hvert år oppstår det en rekke nye initiativer i menighetene.

Som en landsdekkende organisasjon legger Den norske kirkes strukturer og nettverk til rette for at gode ideer i menighetene utprøves, videreutvikles og spres. I 2024 var det ikke økonomisk rom for å lyse ut diakonale innovasjonsmidler, men likevel har menighetene vært innovative og testet ut nye ideer til det beste for lokalsamfunnet.

I 2024 oppsto “Foreldreaksjon for en tryggere ungdomstid i Fana”. Dette er et initiativ fra offentlige og frivillige aktører i nærmiljøet i Fana. Målet er å engasjere foreldre i kampen mot rus og kriminalitet blant stadig yngre ungdommer. Kirken, ved sokneprest Kjersti Gautestad Norheim, er med i ledelsen av aksjonen. Prestene i Bergensmenighetene i prostiet var til stede på de store foreldremøtene som samlet rundt 3 000 foreldre i Fana Arena. Også i oppfølgingen og det videre arbeidet har kirken vært en sentral del av prosjektet.

Gjennom det digitale verktøyet Kirka vår får menighetsrådene innsikt om lokalsamfunnet der de er kirke, og det kan bidra til å starte samtalen om hvordan kirken kan svare på menighetenes behov i samfunnet. Det kan handle om å dele ut matpakker på skolen, ha klesbyttemarked eller starte samtalekveld for menn.

Den norske kirke er en betydelig samfunnsaktør. I samarbeid med offentlige og frivillige instanser bidrar kirkens ansatte og frivillige til å bygge gode og inkluderende lokalsamfunn og bekjempe alle typer marginalisering og utenforskap.

Farsund og Lista menigheter samarbeider med Friluftsrådet, Frivilligsentralen, Røde Kors og Farsund kommune om månedlige lunsjturer, forklarer diakon Astrid:

– Vi finner turmål i kommunen. Vi har prøvd og feilet i forhold til hvor vi skal legge lista for turene. Veien har bokstavelig talt blitt til underveis, og det har gitt mulighet for mye mestring. For noen har det vært å gjennomføre turer de ikke ville klart å gå på egenhånd. Turfellesskapet er unikt! Deltagere heier og oppmuntrer hverandre. Hver finner sitt tempo. På tur tåler vi både gode samtaler og god stillhet. Samtalepartnere skifter gjerne underveis. Å gå tur sammen er vakkert medvandrerenskap.

I samarbeid med offentlige og frivillige instanser bidrar kirkens ansatte og frivillige til å bygge gode og inkluderende lokalsamfunn

I samarbeid med kommunen har Ulstein kyrkje et seniortreff for eldre ukrainske flyktninger fra 55 år og oppover, en gang i måneden. Dette er et tilbud til en gruppe som ikke får del av opplæringsprogrammet. Menigheten inviterer til samlinger for å lære om norske tradisjoner, NAV eller helsevesenet – eller utflukter som båttur eller museumstur. Dette skaper fellesskap mellom ukrainerne – men også med frivillige som er med på samlingene.

Foto: Ulstein sokn

Foto: Tjensvoll menighet

På Tjensvoll i Stavanger uttrykker flere at de har fått et nytt liv etter at menigheten startet nabokafe i et kjøpesenterlokale som sto ledig.

– Folk har noe å stå opp til, de treffer noen å snakke med og hverdagen blir ikke så ensom, forteller diakon Liv Helene Austbø. Hun er bevisst på å se, inkludere og skape en god møteplass for de som kommer til en kopp kaffe og et fellesskap i kafeen.

Nå er det frivillige som holder kafeen oppe seks dager i uken. I 2024 hadde de 45 nye frivillige, og hele 16 000 har vært innom kafeen og gjenbruksbutikken.

– De frivillige har fått en meningsfull hverdag og føler tilhørighet og medeierskap. Som kirke er vi synlige i nærmiljøet og til stede i menneskers hverdag. Her får jeg som diakon mange gode hverdagssamtaler.

Gode ideer i menighetene utprøves, videreutvikles og spres

I Botne menighet i Holmestrand har de etablert et nytt tiltak i møte med overrepresentasjon av menn i selvmordsstatistikkene. Tiltaket kalles «Mennskapskveld» og samler menn i alderen 20–60 år til kveldsmat, prat om stort og smått, og quiz eller bordtennis. Tiltaket er lavterskel, og legger vekt på lav puls, hyggelig atmosfære og «kom som du er». Kveldene har blitt et sted hvor det er mulig å snakke om det som kan være vanskelig og å dele ærlige og personlige betraktninger om livets brå vendinger og utfordringer.

Foto: Knut Edvard Larsen

Foto: Florø frivilligsentral

Frivillighet

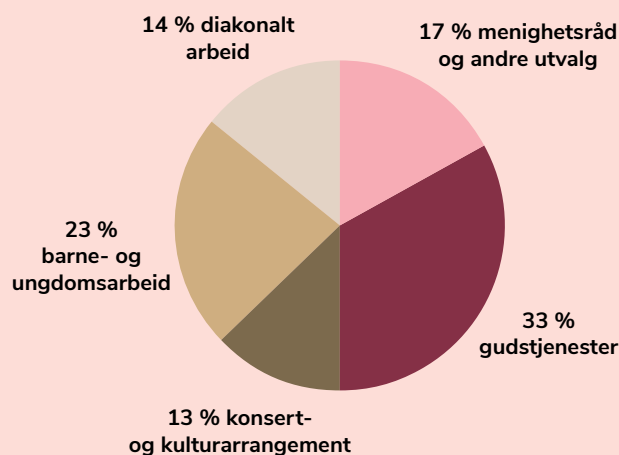
Den norske kirke er en av Norges største aktører når det gjelder frivillighet. Totalt har Den norske kirke registrert 83 118 frivillige medarbeidere i 2024. Dette er en økning på 6 % sammenlignet med 2023, men fremdeles mangler rundt 15 000 frivillige sammenlignet med før pandemien.

De frivillige har ulike oppgaver. Den største gruppen frivillige er de som deltar i planlegging og gjennomføring av gudstjenester. En annen stor gruppe frivillige sitter i menighetsråd, diakonutvalg eller andre utvalg eller komiteer. Mange frivillige er engasjert i ulike typer diakonalt arbeid som fellesskapsbyggende samlinger og samvær, besøkstjeneste eller innsamlingsarbeid. Den norske kirkes arbeid med barn og unge er helt avhengig av frivillige ledere. Mange av de frivillige barne- og ungdomslederne er selv unge. Som frivillige ledere i kirkens barne- og ungdomsarbeid får de viktige lederfaringer, som de kan dra nytte av senere i livet.

Soknerådet i Florø har lenge ønsket seg et menighetshus, og i januar 2024 fikk de muligheten til å kjøpe Florø misjonsheim. Nå har dette blitt Kyrketorget i Florø med både forsamlingslokale og kontor for kirken. Over 20 medarbeidere er i full sving med bruktbutikk. Butikken gir inntekter til nedbetaling på huset, og er samtidig en møteplass med et godt miljø, for både betjening og kunder. Fellesskapet om dette huset har skapt positive holdninger til kirka. Et par ganger i måneden serveres internasjonal mat på kirketorget. Her kan en bli kjent med folk fra mange land, og gamle Florø-væinger blir kjent med innbyggere de aldri har snakket med før.

*De frivilliges
innsats på
kulturfeltet
beregnet til 194
millioner årlig*

Hva gjør kirkens frivillige?

En og samme person kan være registrert som engasjert som frivillig på flere områder.

Korvirksomhet og organisering av kulturarrangementer og konserter er også en arena hvor de frivillige spiller en nøkkelrolle. Når det arrangeres konserter og kulturarrangement i kirken, trengs det et støtteapparat som kan bidra med alt det praktiske og administrative knyttet til slikt arbeid før, under og etter. I 2024 ble det 11 % flere kultur-frivillige til konserter og kulturarrangement. I Rambølls rapport *Den norske kirke – et samfunnsøkonomisk bidrag til kultur og kulturarv* fra 2024, er de frivilliges innsats på kulturfeltet beregnet til 194 millioner årlig. Denne summen er et forsiktig beregnet gjennomsnitt fra tidligere år, og ville vært betydelig høyere med 2024-tall.

Den store frivillige innsatsen og engasjementet videreføres ikke av seg selv. Kvaliteten og bærekraften i arbeidet er avhengig av de ansattes kompetanse, koordinering og ledelse. Dette løser menighetene på

ulike måter. I 2024 ferdigstilte Kirkerådet en treårig handlingsplan for frivillighet, som blant annet innebar utvikling av ressurser for forsterket frivillig arbeid i menighetene.

I Vågsbygd menighet i Kristiansand er de frivillige organisert i ti ulike sektorer, for eksempel musikk, barn og unge, gudstjenester og misjon. Hver sektor har en frivillig leder som er god på sitt fagfelt. Sektorlederne er verken ansatte eller sitter i menighetsrådet, men er kontaktpunktet mellom frivillige, ansatte og råd.

– Når frivillige får plass og ansvar, så trives frivillige bedre. Vi opplever at mange frivillige tar initiativ, iverksetter og rekrutterer flere frivillige, forteller daglig leder i menigheten Per Gunnar Pedersen.

Kirke for alle

Det er avgjørende i kirkens oppdrag å legge til rette for likeverdig tilhørighet og tilgjengelighet for alle. Én del av dette, er arbeid med å øke universell utforming av kirkene. Mange av kirkebyggene er gamle og kan være lite tilgjengelige. Kirkerådet har derfor utviklet en egen veileder om universell utforming av kirkebygg. Samtidig handler tilgjengelighet om mye mer enn fysiske barrierer. Derfor jobbes det helhetlig med å skape en kirke der alle kan delta.

Den norske kirke har opprettet et eget råd for personer med funksjonsnedsettelse. Rådet er sammensatt av mennesker med både brukerkompetanse og fagkunnskap. Rådet er et rådgivende organ for Den norske kirke og skal bidra til å styrke muligheter for likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet til kirken. I 2024 har rådet for personer med funksjonsnedsettelse blant annet arbeidet for å øke bevisstheten om viktigheten av tilgjengelig informasjon. For personer med funksjonsnedsettelse er informasjon spesielt viktig for å kunne planlegge og avgjøre om en kan ta del i et arrangement eller ikke. For eksempel er det avgjørende å vite om man kommer inn i kirken eller om det finnes et HC-toalett før man deltar i en begravelse eller en konfirmasjon.

Forutsigbarhet gir økt trygghet – og bidrar i seg selv til å økt tilgjengelighet. Rådet for personer med funksjonsnedsettelse har også pekt på viktigheten av ansatte og frivilliges kompetanse, og Kirkerådet har derfor gitt økonomisk støtte til menigheter, slik at de kan holde kurs om funksjonshemmedes rettigheter.

36 % av menighetene har tilbud om aktiviteter og arrangementer for personer med utviklingshemming, og mange av dem samarbeider på tvers av sokne- og kommunegrenser.

Foto: Grimstad kirkelige fellesråd

I Grimstad har kirken en egen klubb for personer med utviklingshemming. Diakon Trygve Bergland har erfart at det kan skape mye glede når det legges til rette for at alle kan feire gudstjeneste sammen.

– I forkant av en Hel-gudstjeneste som klubben skulle delta på, hadde vi ulike verksted, blant annet kor og dans. Da koret skulle fremføre sine sanger i gudstjenesten, ville deltakerne også gjerne bidra med rytmeinstrumenter! Dansegruppa med fem deltakere før gudstjenesten, ble spontant til åtte i gudstjenesten! Det er sånt som skjer når gleden slippes løs og mangfoldet får sin plass i fellesskapet. At det er rom for det spontane, gjør dette arbeidet ekstra spennende! Det ble en gudstjeneste utenom det vanlige og som menigheten ser tilbake på med stor glede og takknemlighet.

Foto: Svein Magne Harnes

Molde domkirke har blitt mer tilgjengelig med ny heis fra hovedetasjen til arrangementslokale i kjelleren. Et fruktbart samarbeid mellom menighet, brukere, arkitekter og Riksantikvar har gitt en velintegrert heisløsning i det totalfredete kirkebygget. Tidligere har mennesker med funksjonsnedsettelse vært avhengig av at en utendørsvei var fri for is og snø – og den har i tillegg vært for bratt for manuell rullator.

– Den nye heisen i Molde domkirke representerer en ny tid for personer med nedsatt funksjonsevne, sier rullestolbruker Solveig Jacobsen.

Rapport om tilgjengelighet

I desember undersøkte Opinion på vegne av Kirkerådet **hvilke barrierer mennesker med funksjonsnedsettelse møter i kirken**. Det er en bred kartleggingsrapport som gir kunnskap om et viktig felt, samtidig som det understrekes viktigheten av å lytte til enkeltpersoners opplevelser.

Undersøkelsen er utført blant mennesker med nedsatt funksjonsevne, og viser at 46 % av disse opplever at kirken ønsker å legge til rette for deres deltakelse. I rapporten skriver Opinion at gjennomgående har de fleste hatt positive opplevelser i kirken og i stor grad vært tilgjengelig, men samtidig svarer mennesker med sosiale vansker noe mer negativt enn resten. Disse trekker blant annet fram behov for vedre kunnskap og holdninger for å bedre kunne legge til rette.

Foto: Kirkerådet

Samarbeidsavtale med KABB

På våren signerte Den norske kirke avtale med KABB – Kristent arbeid blant blinde og svaksynte. Samarbeidsavtalen skal bidra til en mer tilgjengelig kirke for syns- og lesehemmede. – KABB er et viktig nettverk av mennesker med egne erfaringer og høy kompetanse på feltet, og jeg er glad for at vi nå får formalisert samarbeidet, sa kirkerådsleder Harald Hegstad ved signeringen.

Arbeid med flyktninger og migranter

Den norske kirke rekrutterer medlemmer på to måter: ved dåp og ved innmelding av allerede døpte. Som folkekirke er kirken til stede i lokalsamfunn over hele landet. Dette gjør Den norske kirke til en mulig kirke for kristne migranter og flyktninger. Kirkens kall er å være inviterende, og mange kristne migranter kan oppleve det naturlig å delta aktivt i Den norske kirkes menigheter. Her kan de møte klassekamerater, kollegaer, naboer og andre i lokalsamfunnet. Kirken vil bygge åpne fellesskap som ønsker alle velkomne og hvor alle kan kjenne seg hjemme. Deltakelse er viktig for å bygge tilhørighet.

Samtidig har Den norske kirke et potensiale i å inkludere flere migranter og flyktninger. Det kan handle om å ha mer mangfoldige gudstjenester og en dialogisk ydmykhet i møte med troshistorier og livserfaringer. De som selv er migranter eller som har erfaring med å kjenne seg som fremmede, kan være viktige ressurser i dette arbeidet.

I Namdalen driver organisten Irene Cepulienė, som selv kommer fra Litauen, et eget kor for flyktninger fra Ukraina. Dette er et viktig sosialt tilbud hvor flyktningene kan møte andre i samme situasjon. Når koret deltar i gudstjenesten eller andre samlinger blir medlemmene i koret kjent med andre og en del av fellesskapet i kirken og i lokalsamfunnet.

Den norske kirke har lang erfaring i å inkludere mennesker som kommer flyttende til menigheten. Mange steder er frivillige engasjert i å hjelpe flyktninger til å finne seg til rette, lære språket, stifte bekjentskap og invitere dem på aktiviteter. Det kan også handle om å stå solidarisk sammen med mennesker som kommer fra deler av verden med krig og konflikt.

Foto: Marit Barbo

I Nordluskatedralen ble Ukrainas nasjonaldag markert i august, i solidaritet med Ukraina og alle Ukrainere som har flyktet og nå bor i Norge. På kirketorget inviterte menigheten til feiring med taler, sang og hjemmelaget honningkake og napoleonskake – ukrainske favoritter. To skoleklasser kom på besøk, en av dem hadde nylig fått en ny elev fra Ukraina i klassen. – Vi har mange fra Ukraina som er hos oss, så det var helt naturlig å gjøre litt ekstra ut av det, forteller menighetssekretær Marit Barbo.

Deltakelse er viktig for å bygge tilhørighet

I Moss er åpen kirke blitt et sted å vise solidaritet og stå sammen med mennesker som kommer fra konflikt-områder. Kirken er åpen hver fredag med overskriften «Rom for håp». Det har blitt en av ukens pulsslag – et av byens åpne rom for å samles om håp i urolige tider og dele et felles ønske og bønn om fred. Antallet deltakere varierer fra 70 til 140 mennesker hver uke. Her er det lunsjkoncert og fredsappell sammen med en kopp kaffe og hyggelig prat. Etter dette er det språkkafe i samarbeid med Moss Voks og kommunens introduksjonsprogram og flyktingetjenesten.

Foto: Moss kirkelige fellesråd

Gode møteplasser og fellesskap

Gjennom en helt vanlig uke tilbyr mange menigheter et bredt tilbud av møteplasser. Babysang, eldretreff, tirsdagslunsj, gåturer, ungdomsklubb, familiemiddag – og mye mer.

Mer enn hver tredje menighet tilbyr faste middagsfellesskap, og antallet øker for hvert år. Dette er en uformell møteplass som bidrar til å motvirke utenforskap og økonomiske forskjeller, og det er en plass der folk kan bli kjent med nye.

For sjette år på rad inviterte Målselv menighet til «Jul for alle» på julaften. Her kom både voksne og barn for å spise julemiddag og feire jul sammen. Barna fikk gaver, frivillige la til rette, organisten spilte musikk og soknepresten ledet kvelden. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med Lions og den lokale frivillighetsentralen.

I Luster gir en kafé på kjøpesenteret muligheter for å bygge nye bekjentskaper. Kaféen ledes av diakonen og drives av frivillige og noen som er i språkpraksis eller arbeidspraksis. Kaféen åpnet i juni 2024, og 40–50 gjester er innom i løpet av en dag. I åpningstiden er diakonen tilgjengelig for samtaler om smått og stort. Samtalene kan handle om alt fra tanker om tro, ensomhet, sorg, savn og tap, til daglig-praten over kaffe og strikketøy. Kaféen har blitt et sted der det bygges nye vennskap og kontakter oppstår.

Ny kirke vigslet i Bergen

I 2024 åpnet Sædalen kirke, som den 35. kirken i Bergen. Den ble vigslet av biskop Ragnhild Jepsen på en gudstjeneste med mer enn 80 deltakere i et prosjektkor. Det er få møteplasser i Sædalen, utenom skolen og fotballbanen. Med et eget kirkebygg har nå unge og gamle fått et møtested på dag- og kveldstid.

Foto: Bergen kirkelige fellesråd

Foto: Skien menighet

Skien menighet inviterte til gratis middag sju ganger i løpet av høstmesteret. Mellom 30 og 40 personer meldte seg på hver gang, mange ensomme eldre, som kunne nyte et måltid i fellesskap med andre, noen par og noen barnefamilier.

– Sent på høsten fikk jeg en påmelding til middagen som jeg nok aldri vil glemme, sier diakoniarbeider Øydis, og forteller:

– En eldre dame ringte og ville melde på tre personer; seg selv, sønnen og sønnens assistent. Hun fortalte at hun ikke hadde fått servert middag laget av andre på flere tiår. Hun hadde en hjemmeboende sønn med store omsorgsbehov. Det var ikke så lett å reise ut i ulike fellesskap for dem, men på «middag for alle» var det rom for sønnen hennes, og hun gledet seg så over at de sammen kunne komme til ferdig dekket middagsbord. Da kjente jeg at det er jammen meningsfylt det vi holder på med!

Nå er mor og sønn faste gjester på kirkas middagstilbud.

Foto: Grethe S. Bondevik

Øyestad gamle kirke. Foto: Kathrine Tallaksen Skjerdal

Åpen kirke og pilegrimskirke

I Den norske kirkes medlemsundersøkelse fra 2023 svarer seks av ti at de opplever ro når de er i en kirke. Kirkerommet kan gi rom for stillhet og ettertanke – i et vakkert kirkerom med mye historie, kunst og arkitektur. Her kommer både mennesker som er på åndelig søken, turister og folk som ønsker stillhet eller å tenne lys.

Utviklingen fra de foregående år om at flere menigheter tilbyr åpne kirker fortsetter. I 2024 hadde 617 menigheter tilbud om åpen kirke, 17 flere enn året før. Det er 7 % økning på antall dager det holdes åpen kirke, fra 23 231 dager i 2023 til 24 867 dager i 2024. Sammenlignet med 2019 som det siste året før koronapandemien, er det 11 % flere menigheter som nå har åpen kirke.

Stadig flere mennesker deltar i pilegrimsvandringer i Norge. Turen kan være kort og i nærmiljøet eller av lengre art både i distanse, antall dager, fysisk utfordring og innhold. I tillegg til de to store ledene, Gudbrandsdalsleden og St. Olavsleden, finnes også andre ruter som Østerdalsleden, leden til Røldal, Kystpilegrimsleden, Nordleden, Borgleden og Tunsbergleden.

Flere menigheter i Den norske kirke har koblet seg på pilegrimsarbeidet i 2024, og 29 % flere menigheter hatt åpen kirke for pilegrimer, sammenlignet med året før.

Sokneprest i Høvåg menighet, Kathrine Tallaksen Skjerdal, er initiativtaker og prosjektleder for Agderleden – tolv middelalderkirker i stein og veiene mellom dem. Leden er lagt opp som vandring langs kysten, fra Vanse kirke til Sønedeled kirke, en strekning på om lag 230 kilometer, som også omfatter to vakre kirker fra 1600-tallet. Flere fellesvandring er allerede gjennomført, som en fra Fjære kirke til Øyestad gamle kirke i august.

Lofotkatedralen. Foto: Vågan menighet

Vågan kirke, også kjent som Lofotkatedralen, er den største kirken i Nord-Norge. Det er en korskirke i tømmer i Kjerkvågen i Kabelvåg i Lofoten, som ble innviet i oktober 1898. Hvert år åpner kirken dørene på sommeren for turister. I høysesongen er kirken åpen fra hele dagen fra morgen til kl. 20, og i løpet av sommermånedene 2024 var over 13 000 innom den åpne kirken, noe som er tusen flere besøkende enn året før.

I 2024 hadde 617 menigheter tilbud om åpen kirke

Kronprinsesse Mette Marit var blant de som gikk en kort pilegrimsvandring i 2024, da hun gikk deler av Kystpilegrimsleden fra Egersund kirke til Hå prestegård. – Det er alltid en glede å ønske pilegrimsvandrere velkommen til Egersund kirke som første nøkkelsted på kystpilegrimsleden, sier daglig leder i menigheten Elin Wood.

Foto: Stine Wium Jakobsen

I aldersgruppen 25–34 år var det ny rekord i innmeldinger

Der unge samles

Unge mennesker søker til kirken, både på arrangementer og som medlemmer. I aldersgruppen 25–34 år var det ny rekord i innmeldinger, med 750 nye medlemmer. Det er en tredobling sammenlignet med 2015 og innebærer at 1 av 5 innmeldinger i Den norske kirke utenom dåp har skjedd i denne aldersgruppen. Aldersgruppen 25–34 år har også stadig færre utmeldinger: 2 810 meldte seg ut, sammenlignet med 3 494 året før.

I 2024 var det også en økning i menighetenes tilbud til unge voksne. Rundt 15 % av menighetene står for disse tilbudene, noe som kan henge sammen med unge voksnes bosted i studietiden. Menighetene samarbeider ofte på tvers, og det meldes om flere deltakere på både enkeltstående arrangementer og faste gjentakende arrangementer.

Den norske kirke ønsker å styrke arbeidet blant barn og unge og å skape trygge og inkluderende møteplasser. Ett tiltak for å bidra til dette i 2024 var at Kirkerådet lyste ut midler som kristne barne- og ungdomsorganisasjoner kunne søke på. Midlene var også et bidrag for å opprettholde rekrutteringen til deltakelse i lokallag, festivaler og leirer. Det ble i 2024 gitt støtte til 22 ulike tiltak. Støtten gikk blant annet til ungdomsfestival i Finnmark, Krussetreff og lederutvikling.

I Stavanger møtes studenter og unge voksne på et gammelt bedehus midt i sentrum. I Ukirke samles unge til blant annet måltider, gudstjeneste og spillkvelder. Daglig leder Amund Nyhammer Hosøy forteller om ventelister:

– Vi ser at det er et stort behov for møteplasser som er alkoholfrie og uten krav til betaling og aktiviteter. Hver uke har vi ventelister på vårt arrangement Mat&Prat, der alt vi gjør er å servere mat, prate, spille brettspill og ha det kjekt sammen. Vi gjør ingenting som trendy, tidsriktig eller kult. Vi opplever at færre unge har fordommer mot kirken, og tvert imot har de fleste vi møter gode erfaringer fra for eksempel konfirmanntiden. Samtidig er det ikke like mange som kommer på gudstjenestene, dette er et arbeid som hele tiden å må bygges opp, igjen og igjen.

I november arrangerte studentprestene i Trondheim og Student-KRIK (Kristen idrettskontakt) gudstjeneste i Nidarosdomen. Emilie Brenno Petterson, leder i Student-KRIK, forteller om stort oppmøte. – Vi skrev ut 1 100 program, men det var 1 290 i katedralen. Vi kunne ikke slippe alle inn.

Viktig arbeid og prosessar for kyrkja

Foto: Agder og Telemark bispedømme

Agder og Telemark bispedømmekontor har laga ei «messepakke» til rekruttering, som kyrkjelydane kan låne til lokale arrangement, der det kjem unge. Her er det brosjyrar, strandflagg og prestekjolar som ungdommane kan prøve.

Foto: Møre bispedømme

Rundt 2 500 ungdommar frå folkehøgskular og vidaregåande skular i Møre og Romsdal deltok på utdanningsmessa TaUtdanning i Ålesund. Nyfikne ungdommar var overraska over kor variert det kunne vere å jobbe i kyrkja. – Kyrkja er liksom meir enn presten og organisten, var ein av kommentarane som kom.

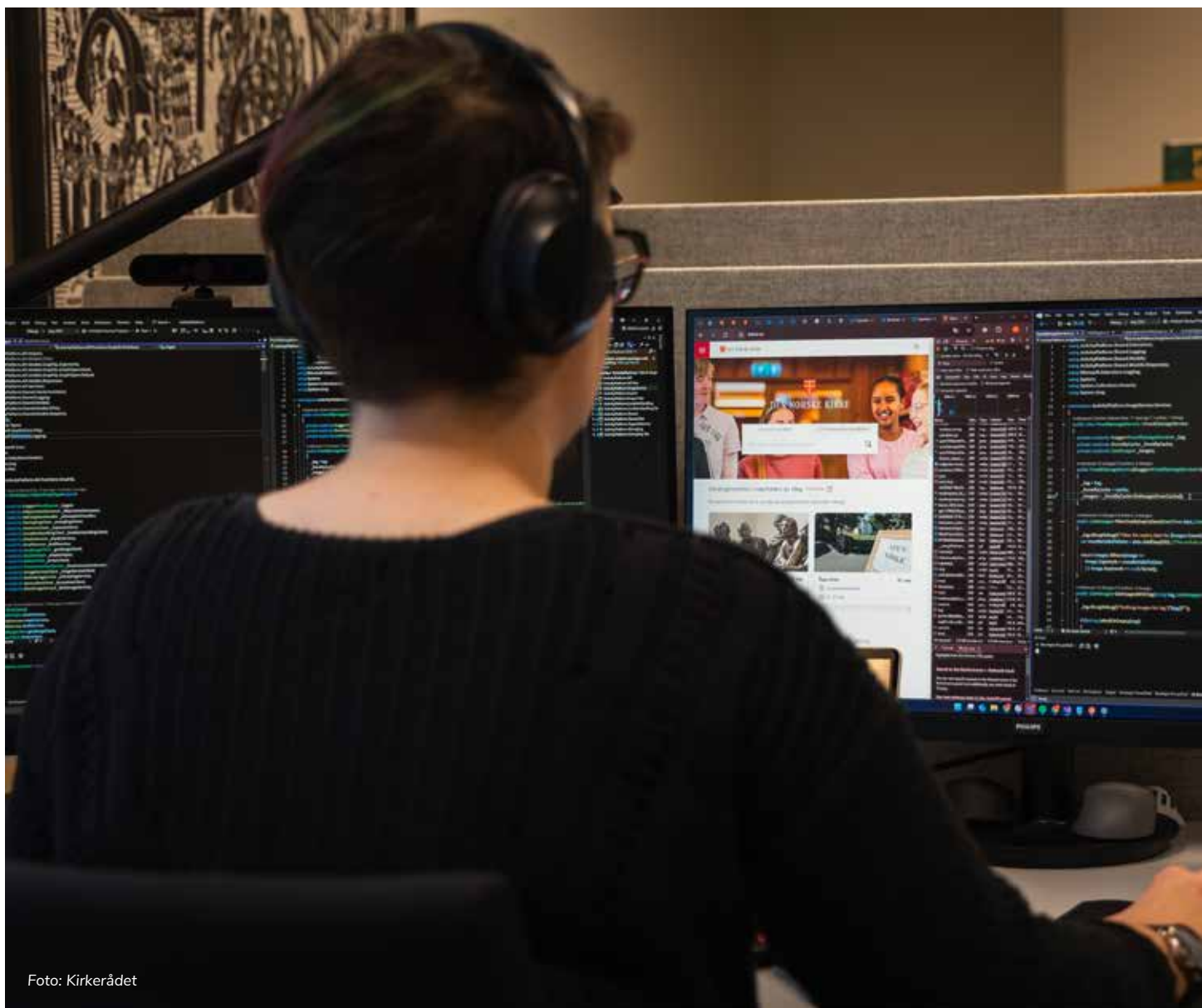
Rekruttering til jobb i kyrkja

Den norske kyrkja jobbar målretta for å styrke rekruttering til kyrkjeleg utdanning, for at fleire skal velje kyrkjeleg jobb i framtida.

Utdanningsmessa TaUtdanning vert årleg arrangert på åtte ulike stader i Noreg, frå sør til nord – og Den norske kyrkja er representert ved fleire av desse messene. Tilbakemeldinga frå arrangøren er at kyrkja, jamt over heile landet, er blant standane som har størst pågang. Her kan dei unge få brosjyrar og informasjon om kva utdanning dei må ta for å jobbe i kyrkja – og dei kan ta bilete med «kyrkjelege arbeidskle», som prestekjole.

I 2024 fortsette auken i førsteprioritetssøkarar til kyrkjemusikkstudiar, diakonistudiar og studiar om kyrkjeleg undervisning. Profesjonsstudiet i teologi har det høgste søkartalet på ti år. Det er grunn til å tru at auken kjem som ein konsekvens av auka ressursbruk på nasjonalt og regionalt nivå i kyrkja. Våren 2024 delte Kyrkjerådet ut tilskot til ei rekke kyrkjelydar som tilsette unge i sommarjobb.

Den norske kyrkja har fire vigsla stillingar. I 2024 vart 65 personar vigsla av biskopane: 37 prestar, 18 diakonar, 6 kateketar og 4 kantorar. Dette er ein nedgang frå dei førre åra.

Digitalisering i Den norske kyrkja

Medlemmene i Den norske kyrkja forventar ei tilgjengeleg kyrkje og gode løysingar for sjølvbetening. Med gode digitale verktøy kan tilsette bruke mindre tid på administrative oppgåver og meir tid på å møte menneske.

Difor har det blitt jobba mykje med digitalisering i kyrkja dei siste åra, mellom anna ved å etablere fleire fellesløysingar. Eitt av dei mange tiltaka er å samle alle tilsette på Kirkens lokale skrivebord, ei felles arbeidsplattform. To av tre fellesråd nyttar denne løysinga i dag, men grunna ulike økonomiske rammevilkår frå kommunen, har ikkje alle råd – sjølv om dei ynskjer seg dette. At kyrkjetilsette har

ulike arbeidsplattformer, system og e-post-adresser er heller ikkje i tråd med beste praksis for informasjonstryggleik.

Det er etablert ein god samstyringsmodell for samstyringsarbeidet, der dei kyrkjelege fellesråda, Kyrkerådet og Hovudorganisasjonen KA er saman om å styre utviklinga – mellom anna gjennom eit felles digitaliseringsstyre.

Personvern og informasjonstryggleik er viktig, og Den norske kyrkja har interne avtalar slik at kyrkja opptreir samla på dette feltet. Avtalane regulerer mellom anna felles behandlingsansvar, og at kyrkja samlar krav knytt til personvern i møte med nye leverandørar og fellesløysingar.

Fellesløysingar i Den norske kyrkja

Ei fellesløysing refererer til ulike digitale verktøy eller system som vert nytta i det daglege arbeidet for kyrkjelege medarbeidarar. Nokre av fellesløysingane brukas også av kyrkjas medlemmar og frivillige. Nokre verktøy er utvikla spesielt for Den norske kyrkja, medan andre er verktøy der kyrkja opptreir samla i møte med en leverandør som konfigurerer et eksisterande system for å ivareta kyrkjas behov.

Overføring av eigedommar

Dei siste åra har det vore jobba med å følgje opp Stortinget sitt vedtak om å overføre eigedommar til Den norske kyrkja frå Opplysningsvesents fond (OVF) – som no har skifta namn til Allstad. Om lag 180 eigedommar – prestegardar, bispedømekontor og bispebustader – er omfatta av prosjektet, i tillegg til rundt 200 gravplassomter.

Kyrkjerådet har etablert eit eigedomsselskap, Dnk eiendom AS, som skal forvalte eigedomsmassen. På den måten er eigedomsforvaltninga skilt frå øvrig kyrkjedrift. I 2024 vart første pulje med eigedomar overført og andre pulje med eigedomsoverføring vart førebudd. I samband med revidert nasjonalbudsjett aksepterte Kyrkjerådet staten sitt tilbod om økonomisk kompensasjon som følgjer med eigedo-

Foto: Dnk eiendom

mane. Dei første 650 millionane vart overført i 2024 til eigedomsselskapet.

Dnk eiendom AS er eigd av Den norske kyrkja – og vil bidra med prestebustad i rekrutteringssvake område. Selskapet vil også jobbe strategisk knytt til formidling av kulturarv gjennom prestegardane som selskapet eig.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Kommunikasjonsarbeidet i Den norske kyrkja famnar alt frå breie nasjonale kampanjar og oppslag i riksdekkande medium til annonsar i lokalaviser og innhald på sosiale medium. Alt er viktig for ei levande folkekyrkje.

Gjennom året har tilsette på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå jobba for merksemd om arrangement, dåp, bryllaup, konfirmasjon og høgtider. I tillegg skjer det mykje løpande arbeid med innhald i egne kanalar – på nett, fysiske flater som kyrkjelydsblad, samt kontakt med styresmakter og å vere tilgjengelege for media. I 2024 har det også blitt utviklet en ny kommunikasjonsstrategi som både Kirkerådet og Bispemøtet har behandlet.

Mediebiletet

I 2024 var mediebiletet prega av ei uroleg verd – med krig, konflikter og økonomisk uro. Den norske kyrkja har vore synleg i media før og under kyrkjelege høgtider og merkedagar gjennom året. Det har også vore medieinteresse rundt statistikk, Kyrkjemøtet, kyrkjerådsmøte og tilsetjinga av Sunniva Gylver som ny biskop i Oslo. På valentinsdagen var det stor interesse for at kyrkja opna for drop-in-bryllaup. I regional presse har det vore nyheitssaker frå bispedømet og lesarinnlegg og kronikkar frå ulike kyrkjeleiarar. Vidare er det eit stort tal på oppslag i lokalaviser om arrangement i kyrkjene.

Kyrkja ynskjer å vere ein synleg aktør i å vise solidaritet med sivile som er ramma av krig og konflikt, særleg i Ukraina, Israel og Palestina. Bispemøtet gav også tydeleg høyringssvar om at biskopane er i mot utviding av grensa for sjølvbestemt abort. Kyrkja har også teke på alvor ansvaret for å følgje opp rapporten frå Sannings- og forsoningskommisjonen, og kommunisert dette.

Kampanjearbeid

Det er mange aktørar som tilbyr aktivitetar og fellesskap, og mange brukar pengar på annonser. Difor gjennomfører også Den norske kyrkja fleire kampanjar kvart år, som skal gjere kyrkja synleg og bidra til at fleire kan ta eit informert val om dei ynskjer å nytte tilbodet i kyrkja.

I 2024 vart det gjennomført nasjonale kampanjar og betalte annonsar om dåp, konfirmasjon, bryllaup, studentprest-tilbodet, allehelgen og jul. Annonsane går i ulike kanalar (sosiale medium, nettaviser, papiraviser m.m.) for å nå ulike målgrupper. Kampanjearbeidet gjev størst merksemd dei gongene kyrkja sine ulike nivå aktualiserer same tema til same tid. Kvar gong det vert kjøpt annonser, har det også vore arbeid med presse, debattstoff og innhald i egne kanalar.

Ei utfordring i arbeidet med kampanjar er det som elles er kyrkja si styrke; lokal tilpassing og variasjon. Til dømes ved dåp og konfirmasjon, finst det ulike system, rutinar og tidsfristar. I 2024 vart det gjennomført eit prosjekt som gav innsikt knytt til felles digital påmelding og informasjon for ulike kyrkjelege handlingar. Skjerikyrkja.no er kyrkja si felles kalenderoversikt som hentar informasjon om arrangement frå ulike systemleverandørar, uavhengig av kyrkja si organisering.

Det er mange i kyrkja som jobbar med kommunikasjon, men dedikerte kommunikasjonstilsette finst i nokre fellesråd, på dei fleste bispedømekontora og i Kyrkjerådet. Det digitale nettverket av kommunikasjonsmedarbeidarar inkluderer også daglege leiarar, sekretærar, kyrkjevevjer, kateketar, prestar – og andre tilsette som har kommunikasjon som ei av sine arbeidsoppgåver.

Foto: Bo Mathisen

Samfunnskontakt

Den norske kyrkja er ein del av sivilsamfunnet, og som sjølvstendig folkekyrkje finne sin plass og aktivt bidra i dialog med styresmaktene både lokalt, regionalt og nasjonalt. Blant sakene som var viktige i samfunnskontaktarbeidet på nasjonalt nivå var statsbudsjett, arbeid med kyrkjebevaringsprogram og ny finansieringsordning. Lokalt har fellesråda i kyrkja kontakt og dialog med sin kommune, særleg knytt til budsjett og tildeling.

Kyrkerådet har sendt inn høyringssvar om mellom anna digital gravferdsmelding, integreringslova, barnehagelova og NOU om teiknspråk.

Etter Kyrkjemøtet i april, har Den norske kyrkja frikjøpt kyrkjerådsleiaren på full tid. Rådsleiaren brukar tid på å møte politikarar og delta på komitehøyringar i Stortinget.

Framtidsutsikter

Folkekyrkja står sterkt i ei befolkning i endring. Etter fleire tiår med nedgang har andelen døypte i Den norske kyrkja stabilisert seg like over 50 % sidan 2019. Dette viser at den mangeårige satsinga på dåp har hatt effekt, og at folkekyrkja står sterkt. Drop-indåp får god oppslutning og tilbakemeldingar frå dei som vel dette. Kyrkja må klare å aktualisere og framsnakke dåp i ei tid med kulturelle forventningar om individuelle val. Undersøkingar viser at dei som vel å døype sitt første barn også døyper dei neste borna.

I 2024 har fleire unge meldt seg inn i kyrkja, og det er mange som melder at fleire unge kjem på gudstenester og andre arrangement. Ei viktig oppgåve framover er å reflektere over korleis kyrkja kan bli relevant for alle dei som no er på søken og undrast på dei store spørsmåla i livet, og styrkje arbeidet for desse. Kyrkja må gjere nausynnte tilpassingar, for å møte den nye åndelege søken blant unge.

Kyrkjebryllaup er ein sterk tradisjon, og drop-in-bryllaup bidreg til at fleire vel å gifte seg i kyrkja. Dette tiltaket bidreg til å senke terskelen i kyrkjedøra. Folk får ein meningsfull relasjon til si kyrkje når dei vel å gifte seg i kyrkja – noko som også kan gjere at dei vel kyrkjelege seremoniar seinare.

Søndagsgudstenesta er pulsslaget i livet i kyrkjely-

den – der ein samlast rundt ord og sakrament. Det vert lagt store ressursar til desse, ofte med mange gudsteneste-stadar med korte avstandar imellom. I arbeidet med prioriteringar framover, må leiarane i kyrkja reflektere rundt korleis ein gjer hovudgudstenesta rett prioritet og plass.

Den norske kyrkja har eit potensiale i å rekruttere og inkludere nye til fellesskapen i kyrkja. Dette gjeld både dei som tidlegare har gått ut av kyrkja av ulike grunnar, men også ukrainarar, kristne migrantar og andre flyktningar som kjem til Noreg. Sannings- og forsoningsarbeidet ovanfor samar, norskfinnar/kvener og skogfinnar er også viktig for dette.

Ein stor andel av dei tilsette i Den norske kyrkja er over 60 år, og det er rekrutteringsutfordringar knytt til prestestillingar, kyrkjemusikk, diakoni og undervisning. Samarbeidet med utdanningsinstitusjonane om å sikre nok kvalifisert arbeidskraft til kyrkja i framtida må haldast fram.

Pensjonskostnadar vil vere ein viktig del av utfordringsbiletet framover. Dei siste åra har pensjonskostnadane auka med rundt 100 millionar kroner i året – utan at det har blitt auka tilskot over statsbudsjettet.

Om lag to tredjedeler av Den norske kyrkja er finansiert av tilskot frå kommunane – og resten frå staten. Ein rapport frå Hovedorganisasjonen KA viser at fire av ti fellesråd har redusert bemanninga i 2024 på grunn av mindre tilskot frå kommunen. Prestetene- sta, regional og sentral administrasjon er finansiert over statsbudsjettet, og dei siste åra har det blitt 50 færre presteårsverk grunna krevjande økonomi. I desember 2024 vart det vedteke å kutte 65 administrative årsverk på regionalt og nasjonalt nivå.

Den norske kyrkja er dyr i drift – og det er enno behov for å forenkle rutinar og prosessar i organisasjonen. Det er nødvendig med tydelege prioriteringar mellom innsatsområde – og å bruke ressursane på det som skapar menneskemøte på lokalt nivå.

Det har vore krig i Europa i over tre år, noko som har gjeve auka medvit om tryggleik og beredskap i Noreg og Norden. Det er stadig nye risiko- og trusselvurderingar i ein kompleks verdssituasjon. Styresmak- tene har auka forventningane til hushaldingane når det kjem til eigenberedskap. Kyrkja har eit kall til å formidle håp og trøyst i urolege tider, og å auke den eksistensielle motstandskrafta i folket. Ei lands- dekkande og demokratisk folkekyrkje er ein viktig del av beredskapen, for befolkninga og for landet i møte med usikre tider.

Vedlegg

- *Statistikk*
- *Årsberetning og årsregnskap*
- *Revisors beretning*

Foto: Terje Peersen

Fordeling av medlemmer i DNK	Medlemmer	Antall innbyggere	Oppslutn. i pst.	Utmeldt	Innmeldt
Agder og Telemark	310 563	499 532	62,2	1 263	644
Bjergvin	445 913	654 448	68,1	1 728	402
Borg	454 221	804 454	56,5	2 114	464
Hamar	281 683	386 614	72,9	927	189
Møre	198 605	272 008	73,0	545	168
Nidaros	338 672	486 085	69,7	1 463	303
Nord-Hålogaland	174 010	245 118	71,0	517	118
Oslo	425 844	954 894	44,6	2 717	638
Stavanger	316 274	503 699	62,8	1 405	315
Sør-Hålogaland	178 404	243 293	73,3	608	137
Tunsberg	324 825	535 702	60,6	1 571	410
Andre	2 274	3 665		6	2
Totalt bosatte i Norge	3 451 288	5 589 512	61,7	14 864	3 790
Uregistrerte personer	1 392			0	0
Utvandret	135 731			48	20
Totalsum	3 588 411			14 912	3 810

Indikator	2020	2021	2022	2023	2024
Antall døpte	23 822	27 073	27 971	26 383	27 655
Andel døpte av fødte	45 %	48,9 %	53,3 %	50,8 %	51,3 %
Antall vielser	4 394	4 851	7 321	6 345	6 792
Antall konfirmerte	33 083	33 612	32 716	32 626	33 167
Andel konfirmerte av 15-årige medlemmer	79 %	79 %	79,0 %	77,6 %	80,0 %
Andel konfirmerte av alle 15-åringer	52,4 %	51,6 %	49,9 %	47,9 %	47,9 %
Antall gravferder	34605	35229	38066	35 743	36 018
Andel gravferder av døde medlemmer	102 %	101 %	99 %	100 %	95,5 %
Andel gravferder av døde	85,2 %	83,9 %	83,4 %	81,6 %	81,9 %
Antall gudstjenester	48 483	51 280	57 584	55 924	55 784
Antall deltakere gudstjenester totalt	2 360 703	2 360 828	4 199 104	4 295 111	4 465 857
Antall deltakere per gudstjeneste	49	46	73	77	80
Antall gudstjenester med dåp	15 285	16 706	16 164	14 794	14 948
Antall deltakere på gudstjenester med dåp	804 702	805 097	1 235 498	1 250 365	1 248 660
Antall allehelgengudstjenester	1 213	1 222	1 195	1 215	1 193
Antall deltakere på allehelgengudstjenester	64 653	76 286	85 025	85 835	86 516
Antall deltakere per allehelgengudstjeneste	53	62	71	71	73
Antall julaftengudstjenester	2 282	2 211	2 297	2 237	2 244
Antall deltakere julaftengudstjenester	117 864	106 388	378 941	408 999	441 716
Antall deltakere per julaftengudstjeneste	52	48	165	183	197
Antall gudstjenester særlig tilrettelagt for skole-elever	1 018	516	2 598	2 544	2 542
Antall deltakere på gudstjenester for skoleelever	46 481	36 078	432 518	431 220	440 255
Antall sokn som har hatt gudstjeneste med samisk innslag	184	193	295	259	310
Antall gudstjenester med samisk innslag	3543	4296	5255	5 718	6 264
Antall sokn som har innarbeidet samisk språk i ordning for gudstjeneste	139	202	235	229	244
Antall sokn som har innarbeidet samisk språk i lokal trosopplæringsplan	88	94	78	115	68
Antall barnekor	885	821	837	830	852
Antall medlemmer i barnekor	15692	14055	15593	16 504	16343
Antall voksen-/familiekor	567	543	571	572	613
Antall medlemmer i voksen-/familiekor	12516	11975	12764	13 547	14661
Antall sokn med åpen kirke	712	794	647	601	618
Totalt antall dager med åpen kirke	19311	20064	23049	23 466	24 876
Antall frivillige	75248	70735	76266	77 782	83 118
Antall konserter i regi av menighetene	3 532	3 499	5 534	5 745	6 603
Antall deltakere på konserter i regi av menighetene	220 168	234 781	487 229	510 957	605 065
Antall konserter i regi av andre	1 880	2 393	4 049	4 233	4 676
Antall deltakere på konserter i regi av andre	116 425	228 152	570 279	675 040	733 179
Antall kulturarrangement i regi av menighetene	1 117	1 415	2 067	2 195	2 214
Antall deltakere på kulturarrangement i regi av menighetene	103 452	79 886	128 948	166 322	178 637
Antall kulturarrangement i regi av andre	326	317	785	907	922
Antall deltakere på kulturarrangement i regi av andre	15 970	39 526	72 765	79 196	72 845
Antall sjelesorgsamtaler	39 050	36 526	33 071	30 601	30 571

Årsregnskap 2024

Den norske kirke

Styrets årsberetning
Resultatregnskap
Balanse
Kontantstrøm
Noter til regnskapet

Org.nr.: 818 066 872

ÅRSBERETNING 2024 FOR RETTSSUBJEKTET DEN NORSKE KIRKE

OM VIRKSOMHETEN

Rettssubjektet Den norske kirke (Dnk) omfatter den tidligere statlige virksomheten av trossamfunnet Den norske kirke. 2024 er det åttende regnskapsåret for rettssubjektet Dnk.

Kirkemøtet er Dnk sitt øverste organ og opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke, jf trossamfunnsloven § 11.3. Kirkerådet er det utøvende organ for Kirkemøtet og har ansvaret for økonomiforvaltningen og at økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig jf. Kirkeordning for Dnk § 30.3.

Formålet med tilskuddet fra staten ved Barne- og familiedepartementet er å støtte opp under Den norske kirke som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16. Fra dette er det utledet følgende retningsgivende mål for anvendelsen av midlene:

- Den norske kirke skal være en landsdekkende, selvstendig og demokratisk folkekirke.

Prop. 1S (2024-2025) operasjonaliserer dette på følgende måte:

«Finansieringa av Den norske kyrkja skal leggje til rette for at kyrkja framleis kan vere ei folkekyrkje med ei sterk lokal forankring. Dei som er medlemmer av kyrkja, skal kunne ta del i gudstenester og kyrkjelege handlingar der dei bur. Ei folkekyrkje er kjenneteikna av at folk sluttar opp om kyrkja, og at ho er synleg i lokalsamfunna, både som trussamfunn og som kulturberar. Dette byggjer på at prestenesta har gode vilkår, og at kyrkjebygga blir haldne i hevd. Det er og viktig at dei kyrkjelege organa har legitimet og forankring hos medlemmene. Då er det ein føresetnad at det blir gjennomført demokratiske val i kyrkja.

Opgåva til staten er å gi kyrkja høvelege rettslege rammer og føreseielege økonomiske rammer for arbeidet sitt, slik at kyrkja kan halde fram som ei demokratisk folkekyrkje. Strategiar og tiltak for å nå målet må kyrkja sjølv forme ut».

I tillegg mottar rettssubjektet tilskudd fra staten ved Justis- og beredskaps-departementet for Svalbard kirke med egne føringer.

Ved utgangen av 2024 hadde Den norske kirke 3 451 288 medlemmer og 61,8 prosent av den norske befolkningen er medlemmer. Den norske kirke skal sørge for presteneste til alle 1146 sokn, i tillegg kommer det sju døvemenigheter, Bymenigheten Sandnes, Saemien Åålmege og Svalbard kirke. Videre er den landsdekkende døvekirken organisert som et eget prosti. Dnk skal også forvalte medlemsregister, gi faglig og økonomisk støtte til undervisning og annen trosformidling og diakonalt arbeid, samt ivareta det kirkelige demokrati som sine hovedaktiviteter.

Det er ved utgangen av 2024 totalt 1 582 faste årsverk i rettssubjektet Den norske kirke, hvorav 1 307 er presteårsverk. Av disse er 11,1 presteårsverk eksternt finansierte. 252 årsverk gjelder ansatte i fag- og administrative stillinger og 22,8 årsverk er kategorisert som «andre stillinger».

I Statsbudsjettet for 2024 er det bevilget tilskudd til kirken som tilsvarer et aktivitetsnivå som

tidligere. Kirkerådet fordeler tilskuddet videre til oppgaver som utføres i regi av Kirkerådet og bispedømmerådene. Tilskuddet har i sin helhet gått til finansiering av virksomheten og videreformidling av tilskudd til eksterne mottakere i sokn, fellesråd eller andre i overensstemmelse med vedtak og avtaler.

Kirken har elleve bispedømmer med hver sin biskop og valgte bispedømmeråd med sekretariat for råd og biskop. Kontorene ledes av hver sin stiftsdirektør som daglig leder. Bispedømmekontorene ligger i Fredrikstad, Oslo, Hamar, Tønsberg, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Molde, Trondheim, Bodø og Tromsø. Kirkerådet er lokalisert i Oslo, mens avdeling for samisk kirkeliv er lokalisert i Tromsø. Svalbard kirke er lokalisert på Svalbard.

Kirkerådet mener at årsregnskapet og balansen med noter gir et rettviseende bilde av organisasjonens stilling og resultat. Det er heller ikke etter regnskapsperiodens utgang inntrådt forhold som etter ledelsens syn har betydning ved bedømmelsen av regnskapet.

RISIKO OG RISIKOSTYRING

Ulike deler av Dnk sin virksomhet er utsatt for ulik grad av risiko. Dette gjelder både risikostyring for Dnk og finansiell risiko:

Risikostyring i Dnk

Den norske kirke er avhengig av et godt omdømme for å sikre troverdighet og opprettholde tillit blant medlemmene i Den norske kirke, lovgivende og bevilgende myndigheter, i samfunnet og for å sikre fremtidig rekruttering.

Den største risikoen for Den norske kirke er færre dåp, siden dette på sikt vil bety færre medlemmer og mindre oppslutning om kirkens tilbud og fellesskap. Dåpstall følges derfor nøye opp på alle nivåer i organisasjonen. Etter at andelen døpte av fødte årlig sank med 1-2 prosentpoeng i årene 2005-219, har dåpsandelen stabilisert seg på rett over 50%.

Den norske kirke gjennomfører utover dette årlig risikovurderinger innen fem områder: Kapitalforvaltning og likviditetsstyring, internkontroll og økonomiforvaltning, HMS og arbeidsgiver, Mål- og virksomhetsstyring og personvern og informasjonssikkerhet. Det er også gjennomført flere risikovurderinger av digitale løsninger.

Finansiell risiko

Ved utgangen av 2024 utgjør egenkapitalen 321 mill kroner. Det er vedtatt tiltak for å styrke rettssubjektets egenkapital gjennom begrensninger på nivået for oppspart kapital i de ulike enhetene (bispedømmerådene).

Overskuddslikviditet er vesentlig plassert i bank. En andel langsiktig ledig kapital har siden 2019 vært plassert i en fondsportefølje i samarbeid med uavhengig investeringsrådgiver. Denne kapitalen kan betraktes som kirkens egenkapital og gjennom plasseringer søker Dnk å bygge denne opp. Porteføljen består av 40 prosent aksjefond og 60 prosent i rentepapirer (obligasjonsfond og pengemarkedsfond). Ved utgangen av 2024 var markedsverdien til porteføljen kr 420 mill. Porteføljen bokføres til laveste av anskaffelseskost og markedsverdi.

Det er knyttet noe risiko til uforutsigbare svingninger i kostnadsnivå på pensjonspremien. Kirkens pensjonsbudsjett legger til grunn årsprognosene fra våre pensjonsleverandører KLP (fra 2025) og Statens pensjonskasse (SPK).

Det er tegnet styreansvarsforsikring for styrets medlemmer og daglig leder gjennom KNIF Trygghet Forsikring AS. Denne dekker rettslig erstatningsansvar inntil 5 mill. kroner.

ÅRSREGNSKAPET

Den norske kirke fører regnskap i samsvar med regnskapsloven, jf. trossamfunnsloven § 14 sjette ledd, men med unntak for føring av pensjonsordning. Unntaket er hjemlet i forskrift om *rekneskapsføring av pensjonsutgifter for Den norske kyrkja*.

Resultat

Ansvar for tros- og livssynsområdet ligger under Barne- og familiedepartementet og Dnk mottar det vesentligste av tilskudd til driften fra dette departementet. I tillegg mottar Den norske kirke noe tilskudd fra Justisdepartementet til drift av Svalbard kirke.

Om lag 75 prosent av tilskuddet tildeles egen virksomhet for å dekke lønns- og driftskostnader, og om lag 25 prosent er tilskudd som videreformidles til eksterne mottakere.

Personalkostnader utgjør 1 690 mill kroner og er den største utgiftsposten. I beløpet inngår pensjonskostnader på 278 mill kroner mot kr 240 mill i 2023.

Samlede inntekter for Den norske kirke ble i 2024 kr 2 585 mill, som i all vesentlighet er statlige tilskudd. Utbetalte tilskudd fra rettssubjektet utgjorde kr 625 mill, avskrivninger kr 0,7 mill og annen driftskostnad kr 328,5 mill. Netto finansinntekter ble kr 79,5 mill. kroner.

Det er de seneste årene gjort en betydelig satsing for å forbedre kirkens digitale løsninger og dette gjelder også for 2024.

Den norske kirke har i 2024 styrt sitt aktivitetsnivå innenfor tildelte midler.

Årets overskudd utgjør 20,2 mill. kroner.

Årets resultat er påvirket av ekstraordinære finansgevinster som følge av en større omplussing av kapitalinvesteringer. Den regnskapsmessige gevinsten fra dette salget har gitt en merinntekt utover budsjett på 34,6 mill. kroner.

For 2025 har Stortinget vedtatt et tilskudd som i utgangspunktet kan gi rom for å videreføre Den norske kirke sitt aktivitetsnivå fra 2024.

Balanse

Egenkapitalen per 31. desember 2024 utgjør kr 321 mill. Totalkapitalen er kr 733 mill.

Investeringsbehovet er lavt, og varige driftsmidler utgjør en lav andel av totalbalansen. Dnk har tilfredsstillende likviditet på kort sikt, men er sårbar for vesentlige endringer i tilskudd, pensjon og driftsaktiviteter.

Kontantstrøm

Likvidbeholdningen (bank og kontanter) utgjør kr 289 mill. Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter gir et uttrykk for inn- og utbetalinger i perioden og er positiv med kr 17,6 mill.

SAMFUNNSANSVAR

Kirkerådet og seks av bispedømmene er Miljøfyrtårn-sertifiserte. Dnk sin virksomhet er i all hovedsak tjenesteleveranser, og mye av driften har en begrenset forurensende effekt på det ytre miljø. Kirkemøtet har vedtatt å redusere Dnks utslipp og miljøbelastning, og dette har vært fulgt opp med fokus på reisevirksomhet, kapitalforvaltning og innkjøp. Det har også vært arbeidet med hvordan Den norske kirke kan fremme bærekraftsmålene gjennom sin kapitalforvaltning.

Som ledd i Norges arbeid med FNs bærekraftsmål om anstendig arbeid og økonomisk vekst, samt ansvarlig forbruk og produksjon, trådte den nye åpenhetsloven i kraft 1. juli 2022. Rettssubjektet Den norske kirke er omfattet av loven ved å oppfylle alle tre kriteriene (salgsinntekt, balansesum og antall årsverk i virksomheten). Formålet med loven er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenester. Vi har arbeidet med Åpenhetsloven og redegjørelse i forhold til informasjonsplikt og aktsomhetsvurderinger. Dette er nærmere beskrevet på www.kirken.no

ARBEIDSMILJØ

Høsten 2023 ble det for andre gang gjennomført medarbeiderundersøkelse for alle ansatte i Den norske kirke. Medarbeiderundersøkelsen har som hensikt å få en samlet kartlegging av arbeidsmiljø for hele kirken og gjennomføres derfor for hele Den norske kirke. Den er utviklet i et samarbeid mellom Kirkerådet, Norges kirkevergelag, Nettverk for kirkelige fellesråd og Hovedorganisasjonen KA. Kirkerådet er initiativtaker og står ansvarlig for undersøkelsen. Undersøkelsens svarprosent var på 75. Oppfølging av undersøkelsen har fulgt samme mal i alle enheter.

Ledelsen har fastsatt mål for HMS-arbeidet, og handlingsplan er utarbeidet på overordnet nivå. Bispedømmerådene er bedt om å utarbeide egne handlingsplaner. Gjennomføring av samordningsmøter er en del av avtalen om samordning av HMS-arbeidet mellom prosti og kirkelig fellesråd.

Det er etablert rutiner for blant annet forebygging og håndtering av konflikter, revisjon av systematisk HMS- arbeid i bispedømmeråd, utarbeidelse av årsrapport for arbeidsmiljøutvalg og for sykefraværsoppfølging.

Det ble i 2024 ikke rapportert til AMU om skader og alvorlige ulykker.

Sykefravær

Sykefraværet i 2024 var på 6,1 prosent mot 6,7 prosent i 2023.

	Totalt	Kvinner	Menn
2024	6,1 %	8,1 %	4,4 %
2023	6,7 %	9,2 %	5,1 %
2022	7,2 %	10,1 %	5,1 %

AMU og RAMU (regionale arbeidsmiljøutvalg i bispedømmerådene og Kirkerådet) sammen med HR i hele virksomheten har hatt et særlig søkelys på høyt sykefravær blant våre kvinnelige ansatte. Undersøkelsen om kvinnelige prester fra 2021 har blitt fulgt opp systematisk i alle bispedømmer. Dette er en viktig årsak til redusert sykefravær blant kvinner.

Varsling

Den norske kirke (rettssubjektet) og 188 (168 i 2023) fellesråd har tatt i bruk «Mitt varsel». «Mitt varsel» er en av kirkens digitale fellesløsninger og tilbys kostnadsfritt til alle fellesråd. Den norske kirkes felles læringsplattform har kurs som viser hvordan varslingsportalen kan brukes.

LIKESTILLING, INKLUDERING OG MANGFOLD (LIM)

Den norske kirke har rom for alle og bruk for alle. Verdigrunnlaget som ligger til grunn for kirkens arbeid med likestilling, inkludering og mangfold kan oppsummeres i fem punkt:

- Alle mennesker er skapt i Guds bilde med samme likeverd og ukrenkelige verdi.

- Enhver har rett til å definere sin egen identitet, erfare frihet og bruke sine evner, såfremt det ikke fratar andre de samme muligheter.
- Menneskerettighetene, norsk lov og bærekrafts målene legges til grunn for arbeidet.
- Noen enkeltpersoner og grupper trenger et særlig vern og positiv diskriminering for å få sine rettigheter ivaretatt og realisert sitt potensiale.
- Likestilling og mangfold krever endring for å oppnå rettferdighet.

Kirkerådet vedtok høsten 2021 en [handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold \(LIM\)](#).

Handlingsplanen synliggjør hvilke delmål og tiltak det skal arbeides med i hele organisasjonen. Dette har vært fulgt opp i styringsdialogen med bispedømmene.

En felles mangfoldserklæring brukes ved stillingsutlysninger «Den norske kirke skal være en arbeidsplass med rom og respekt for mangfold, uavhengig av etnisitet, alder, kjønnsidentitet, funksjonsevne eller legning. Vi oppfordrer derfor alle kvalifiserte kandidater til å søke.»

Kirkerådet vedtok i februar 2023 opprettelsen av et råd for personer med funksjonsnedsettelse. Rådet skal bidra med brukerperspektiver og fagkunnskap om funksjonshemmende forhold og med løsninger som styrker likestilling og muligheter for likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet. Rådet skal komme med innspill til konkrete saker, slik at synspunkter og behov til funksjonshemmede blir tatt hensyn til, synliggjort og ivaretatt så tidlig som mulig.

Kirkerådet oppnevnte i 2018 et LHBT-utvalg. Utvalgets mandat er forlenget flere ganger, sist for perioden 2024-2026. Fagutvalget skal opprettholde, videreutvikle og være en pådriver for Den norske kirkes kompetanse på LHBT+ tematikk, samt sikre den nødvendige involveringen av personer med LHBT+ identitet i Den norske kirkes arbeid med tematikken.

Kompetansebygging

24. oktober ble den tredje digitale LIM-fagdagen for hele trossamfunnet gjennomført.

Læringsplattformen har flere aktuelle kurs. Kurs om universell utforming gir hjelp til å lage nettsider, digitale kurs og annet digitalt materiell. Læringsplattformen har også et kurs i mangfoldsrekruttering og ubevisste fordommer.

ARBEIDSFORHOLD

Likestilling blir tillagt vekt ved rekruttering og avlønning av medarbeidere i Den norske kirke. Det arbeides løpende med informasjon og bevisstgjøring om aktuell likestillings- og diskrimineringslovgivning.

Ved tilsetting i kirkelige stillinger som er av betydning for å virkeliggjøre Den norske kirkes formål, skal tilsettingsmyndigheten etter kirkeordning for Den norske kirke §40 oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke i tråd med adgangen til dette i likestillings- og diskrimineringsloven § 9, jf. § 30. Dette gjelder alle prestestillinger og flere kirkefaglige stillinger i Kirkerådet og på bispedømmekontorene. Utover dette søkes mangfold både når det gjelder kjønn, seksuell orientering, etnisk bakgrunn og funksjonsevne.

44,8 prosent av søknadene til prestestillinger i 2024 kom fra kvinner. Det er ansatt kvinner i 48,1 prosent av stillingene.

I presteskapet er kvinneandelen nå 42 prosent, i 2023 var den 42,5 prosent.

Det er bare drøyt 60 år siden den første kvinnen ble ordinert til prestatjeneste. I geistlige lederstillinger (biskop, prost og domprost) er kvinneandelen 36,3 prosent. I 2023 var tallet 35,2 prosent. Ved utgangen av 2024 er 5 av 12 biskoper kvinner.

62,7 prosent av våre øvrige ansatte (ansatte på bispedømmekontorene og i Kirkerådets sekretariat)

er kvinner. I 2023 var tallet 61,6 prosent. Kvinneandelen i administrative lederstillinger i Kirkerådet og på bispedømmekontorene er 40 prosent. I 2023 var tallet 40,8 prosent.

Blant Kirkerådets medlemmer er det 7 (11 i forrige valgperiode) kvinner og 10 (6 i forrige valgperiode) menn. Leder og nestleder er menn.

DELTID OG MIDLERTIDIGE STILLINGER

Pr 31.12.24 hadde vi 137 (102 i 2023) faste ansatte i deltidsstillinger og disse har i snitt 51,2 prosent stilling (58,7 prosent i 2023). Gradert uttak av foreldrepermisjon inngår i deltidsstillingene. 102 av våre deltidsansatte er prestestillinger. Det er ikke identifisert uønsket deltid.

Midlertidig tilsetning er vikarer ved foreldre- og studiepermisjoner og vikarer ved ledighet i stillinger. Årskullene med prester som pensjoneres er større enn de som utdannes.

Det var 150 (270) midlertidig tilsatte og vikarer ved årsskiftet. 48 (99) av disse er kvinner. 60 (40) pensjonister som er engasjert i en stillingsprosent 31.12.2024 er med i tallene. 2 (5) av disse er kvinner. Det er totalt 9 midlertidig ansatte i administrative stillinger på bispedømmekontorene og i Kirkerådet.

LIKELØNN

Kvinner andel av menns lønn											
	Totalt	Kapel-	Sokne-	Spesial	Senior	Prosti	Proster	Biskoper	Stifts-	Avd-	Andre
	prester	laner	prester	prester	prester	prester			direktør	ledere	adm
2024	97,5	101,6	98,5	101,0	94,0	102,0	99,4	98,7	101,0	90,0	91,0
2023	97,7	100,8	99,1	99,2	103,0	97,7	97,7	100,1	98,5	96,6	89,2
Avd-ledere omfatter også avdelingsdirektører, seksjonssjefer og personalsjefer											

Kapellaner, sokneprester og prostiprester har ansiennitetsstiger. Det er derfor også interessant å se på alder for disse gruppene.

Snittalder i stillingskoder med stige		
	K	M
Sokneprest	52	54
Kapellaner	44	41
Prostiprester	51	51

Gruppen avdelingsledere har størst lønnsforskjell sammen med gruppen andre administrative stillinger. Går vi bak tallene ser vi noen trender. Kirkerådets avdelingsdirektører har nasjonale funksjoner, og derfor høyere lønnplassering enn avdelingslederne i bispedømmene. I Kirkerådet er det flest menn blant avdelingsdirektørene.

Det er flere menn enn kvinner som har senior fagstillinger.

LIKEVERDIG TILGJENGELIGHET OG TILHØRIGHET – UNIVERSELL UTFORMING AV OGI KIRKEN

Kirkemøtet 2023 behandlet en sak om likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken. Denne saken hadde som mål å synliggjøre barrierene funksjonshemmede møter i Den norske kirke, og understreke betydningen av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne og peke på utfordringer som Den norske kirke bør ta tak i. Gjennom denne saken understreket Kirkemøtet at vi skal være en kirke for alle.

Kirkemøtesaken er fulgt opp med en handlingsplan for årene 2024- 2027.

FREMTIDIGUTVIKLING

Det er forventet at Stortinget vil sikre fremtidig forsvarlig drift av Dnk for å oppfylle Grunnlovens § 16. Dnk arbeider aktivt med å redusere kostnader og øke inntekter for å kunne oppfylle kirkens oppdrag. Det er gode muligheter for å oppfylle statens målsettinger for bevilgningen til Dnk i 2025, og det er grunnlag for fortsatt drift. Det pågår et langsiktig arbeid med å øke digitaliseringen av kirken, medlemsdialog og digitaliserte arbeidsprosesser for å gi befolkningen et bredt og tilgjengelig kirkelig tilbud. Dåpstallene i Den norske kirke har som nevnt stabilisert seg på 50 % av fødte, og det jobbes i hele trossamfunnet med å legge til rette for flere dåp. Arbeidet med rekruttering til kirkelige stillinger har vært høyt prioritert de siste årene. Dette har gitt positive resultater, og arbeidet videreføres.

Oslo, 20.mars 2025
Styret i Den norske kirke

Harald Hegstad Styreleder	Gard Realf Haugerud Sandaker-Nielsen Nestleder	Lill Tone Grahl-Jacobsen Kirkerådsmedlem
Karl Johan Kirkebø Kirkerådsmedlem	Kjersti Gautestad Norheim Kirkerådsmedlem	Olav Fykse Tveit Kirkerådsmedlem
Björn Thomas Áhrén Kirkerådsmedlem	Tore Thomassen Kirkerådsmedlem	Karin-Elin Berg Kirkerådsmedlem
Erling Birkedal Kirkerådsmedlem	Amalie Valde Berge Kirkerådsmedlem	Oddgeir Sølvfæstersen Kirkerådsmedlem
Dorrit Vignes Kirkerådsmedlem	Eli Augestad Vikdal Kirkerådsmedlem	Tore Christiansen Kirkerådsmedlem
Dag Tormod Milje Kirkerådsmedlem	Vanja Hole Joramo Kirkerådsmedlem	Ole Edvard Wold-Reitan Daglig leder

RESULTATREGNSKAP

DEN NORSKE KIRKE

Beløp i 1000 kroner	Note	2024	2023
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Mottatt tilskudd	1	2 571 311	2 519 421
Annen driftsinntekt		13 678	17 785
Sum driftsinntekter		2 584 989	2 537 206
Utbetalt tilskudd	2	624 941	667 249
Varer for vidersalg		300	93
Lønnskostnad	3, 4	1 689 885	1 618 120
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	5	693	925
Annen driftskostnad	4, 6	328 501	373 540
Sum driftskostnader		2 644 319	2 659 926
Driftsresultat		-59 331	-122 721
Finansinntekter	7	79 577	51 044
Finanskostnader	7	39	258
Resultat av finansposter		79 538	50 786
Resultat		20 207	-71 935
Årsresultat		20 207	-71 935
OVERFØRINGER			
Avsatt til annen egenkapital	8	20 207	0
Overført fra annen egenkapital	8	0	71 935
Sum overføringer		20 207	-71 935

BALANSE

DEN NORSKE KIRKE

Beløp i 1000 kroner	Note	2024	2023
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Hytte og kunst	5	3 878	3 878
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	978	1 529
Sum varige driftsmidler		4 856	5 407
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Lån til tilknyttet selskap	10	2 368	2 057
Investeringer i aksjer og andeler	9, 11	413 091	371 570
Sum finansielle anleggsmidler		415 458	373 627
Sum anleggsmidler		420 314	379 034
OMLØPSMIDLER			
FORDRINGER			
Kundefordringer	12	11 925	17 914
Andre kortsiktige fordringer	13	11 361	9 871
Sum fordringer		23 285	27 785
Bankinnskudd, kontanter o.l.	14	289 045	271 574
Sum omløpsmidler		312 330	299 359
Sum eiendeler		732 644	678 393

BALANSE

DEN NORSKE KIRKE

Beløp i 1000 kroner	Note	2024	2023
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Annen innskutt kapital	8	22 750	21 959
Innskutt kapital	8	100 000	100 000
Sum innskutt egenkapital		122 750	121 959
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital	8	197 895	178 740
Sum opptjent egenkapital		197 895	178 740
Sum egenkapital	15	320 645	300 699
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		35 680	54 896
Skyldig offentlige avgifter		87 864	86 953
Annen kortsiktig gjeld	13	288 456	235 844
Sum kortsiktig gjeld		411 999	377 693
Sum gjeld		411 999	377 693
Sum egenkapital og gjeld		732 644	678 393

BALANSE

DEN NORSKE KIRKE

Oslo, 20.03.2025

Styret i Den norske kirke

Harald Hegstad
Styreleder

Gard Realf Haugerud Sandaker-Nielsen
Nestleder

Lill Tone Grahl-Jacobsen
Kirkerådsmedlem

Karl Johan Kirkebø
Kirkerådsmedlem

Kjersti Gautestad Norheim
Kirkerådsmedlem

Olav Fykse Tveit
Kirkerådsmedlem

Björn Thomas Åhrén
Kirkerådsmedlem

Tore Thomassen
Kirkerådsmedlem

Karin-Elin Berg
Kirkerådsmedlem

Erling Birkedal
Kirkerådsmedlem

Amalie Valde Berge
Kirkerådsmedlem

Oddgeir Sølvfæstersen
Kirkerådsmedlem

Dorrit Vignes
Kirkerådsmedlem

Eli Augestad Vikdal
Kirkerådsmedlem

Tore Christiansen
Kirkerådsmedlem

Dag Tormod Milje
Kirkerådsmedlem

Vanja Hole Jøramo
Kirkerådsmedlem

Ole Edvard Wold-Reitan
Daglig leder

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

DEN NORSKE KIRKE

Beløp i 1000 kroner	Note	2024	2023
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Resultat		20 207	-71 935
Ordinære avskrivninger		693	925
Endring i kundefordringer		5 989	-1 742
Endring i leverandørgjeld		-19 216	9 529
Poster klassifisert som invest.- eller finans.aktiviteter		0	2 678
Endring i andre tidsavgrensningposter		9 925	-121 724
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		17 598	-182 269
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER			
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		15	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		142	670
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre fore		41 520	12 990
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foret		41 520	13 045
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-127	-724
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		17 471	-182 993
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. begynnel		271 574	454 567
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. slutt		289 045	271 574

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Beløp i notene er alle oppgitt i 1000 kroner.

REGNSKAPSPRINSIPPER

REGELVERK

Årsregnskapet for Den norske kirke (Dnk) er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

I henhold til Lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) §14, sjette ledd, har Stortinget fastslått at regnskapsloven gjelder for Dnk, med mindre departementet har fastsatt annet i forskrift. I forskrift om regnskapsføring av pensjonsutgifter for Den norske kyrkja, fastsatt den 19. januar 2021, er det i §1 og §2 fastsatt at pensjonspremien skal regnes som pensjonskostnad og pensjonsforpliktelsene skal gå frem av notene. Dnk er ikke skattepliktig.

Den norske kirke eier 100% av aksjene i Dnk Eiendom AS. Trossamfunnsloven §14 sier at "Eiendeler som Den norske kirke mottar fra Opplysningsvesenets fond, skal ikke gi Den norske kirke økonomisk gevinst til fordel for sin alminnelige virksomhet". Med denne bakgrunn er det vurdert slik at regnskapene ikke konsolideres, da Den norske kirke ikke har makt til å styre Dnk Eiendom AS' finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av selskapets aktiviteter.

BRUK AV ESTIMATER

Det er i begrenset omfang benyttet estimater og forutsetninger ved utarbeidelse av årsregnskapet for Dnk. Områder som i stor grad inneholder skjønnsmessige vurderinger, forutsetninger eller estimater som er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i note.

INNTEKTER

Inntekter består i det vesentligste av tilskudd fra staten, samt noe tilskudd fra andre virksomheter. Tilskuddene inntektsføres på vedtakstidspunktet eller ved oppfyllelse av andre vilkår gitt i vedtak til tilskuddene.

Øvrige inntekter består av salg av varer og tjenester, leieinntekter, gaver etc. Inntektsføring skjer på leveransetidspunktet.

LEASING

Foretaket har kun operasjonell leasing. Leasingutgifter kostnadsføres løpende som driftskostnad.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV ANLEGGSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, fratrukket avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Det er ikke foretatt nedskrivninger av varige driftsmidler.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV OMLØPSMIDLER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. Det gjøres i tillegg vurdering av behovet for en generell tapsavsetning.

PENSJONER - YTELSESDORDNING

Dnk har pensjonsforpliktelser finansiert med sikrede ordninger.

Rettssubjektet har historisk ikke inntatt pensjonsforpliktelser i sitt regnskap. Dette er forankret i forskrift om rekneskapsføring av pensjonsutgifter for Den norske kyrkja (rettssubjektet Den norske kyrkja) fastsatt av departementet 4.oktober 2016 og senere i forskrift fastsatt Barne-og familiedepartementet den 19.januar 2021, hvor det er gitt fritak for pensjonsforpliktelser for Dnk. Krav til noteopplysninger er opprettholdt og skal utarbeides i tråd med Norsk Regnskapsstandard nr 6 om pensjonskostnader. Pensjonsforpliktelsen og estimert pensjonskostnad iht aktuarberegningen framgår av note. Bokført pensjonskostnad svarer til betalt pensjonspremie og er klassifisert som lønnskostnader.

BETINGEDE UTFALL

Betingede utfall regnskapsføres når kostnaden anses sannsynlig og utfallet kan estimeres.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

Note 1 Driftsinntekter

Mottatt tilskudd:	2024	2023
Tilskudd fra statlige virksomheter	2 565 146	2 512 529
Tilskudd fra fylker og kommuner	5 004	5 029
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	1 161	1 863
Sum	2 571 311	2 519 421

Note 2 Utbetalte tilskudd

Dnk har i 2024 utbetalt tilskudd kr 624 941 til ulike formål. Det aller meste utbetales til fellesråd og sokn, og da i hovedsak ut fra gitte fordelingsnøkler. De resterende tilskuddene går til eksterne enheter inkludert institusjoner og internasjonale samarbeidspartnere, dels ut fra faste avtaler og dels etter søknad.

Utbetalte tilskudd:	2024	2023
Trosopplæring	356 497	353 625
Diakoni	81 367	90 394
Undervisning	105 637	98 411
Kirkemusikk	2 575	2 608
Domkirker	6 179	5 947
Internasjonale økumeniske organisasjoner	10 143	9 871
Andre institusjoner og kirkelige formål	38 959	36 426
Andre ideelle formål	23 585	69 968
Sum utbetalte tilskudd	624 941	667 249

Note 3 Ytelsespensjon

Den norske kirke (Dnk) er unntatt kravet om å balanseføre sikrede pensjonsforpliktelser. Det vises til prinsippnote.

Dnk har ytelsespensjonsordning for sine ansatte gjennom Statens pensjonskasse.

Forventet turnover for ansatte under 50 år er 4% og for ansatte over 50 år er 3%. Uttakstilbøyelighet førtidspensjon (AFP) anslås til 10% ved fylte 62 år

Per 31.12.2024 var 2 165 personer knyttet til ordningen, av dette var 1 565 personer ansatt og 600 personer var pensjonister. Ordningen omfatter alderspensjon fra fylte 67 år og løper livsvarig. Ordningen inkluderer også uføre-, etterlatte- og barnepensjon.

Aktuarberegningen fra aktuarseksjonen i Statens pensjonskasse med forutsetninger per desember 2024 er lagt til grunn for presentasjon av Dnk sin pensjonsforpliktelse.

Beregning av årets pensjonskostnad:	2024	2023
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	110 708	103 634
Resultatført planendring i perioden	0	0
Arbeidsgiveravgift	10 303	9 463
Årets pensjonsopptjening	121 011	113 097
Rentekostnad på pensjonsforpliktelser	111 820	99 240
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-140 847	-127 901
Årets finansposter	-29 027	-28 661
Sum årets pensjonskostnad	91 984	84 436
Administrasjonskostnader	3 469	3 236
Årets pensjonskostnad inkl. adm.kostnad	95 453	87 673
Sum årets pensjonskostnader inkl. adm.kostnader	95 453	87 673
Resultatført aktuarielt tap inkl. AGA	83 585	59 723
Sum totale pensjonskostnader	179 038	147 396
Endring som følge av ikke balanseført forpliktelse	122 392	92 753
Årets kostnadsførte pensjonskostnad	301 430	240 149
Ansattes andel av pensjonskostnadene	23 180	
Årets netto kostnadsførte pensjonskostnad (jf note 4)	278 250	
Netto pensjonsforpliktelse ved årets slutt	2024	2023
Pensjonsforpliktelse	3 657 878	3 659 168
Pensjonsmidler	-3 119 233	-2 837 409
Netto pensjonsforpliktelse	538 644	821 759
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	65 176	99 433
Netto pensjonsforpliktelse inkl. AGA	603 820	921 192
Pensjonsforpliktelse	2024	2023
Pensjonsforpliktelse ved årets begynnelse	3 659 168	3 353 617
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	110 708	103 634
Pensjonsutbetalinger	-104 144	-91 243
Rentekostnad	111 820	99 240
Planendring	0	0
Aktuarmessig gevinst (tap) økonomiske forutsetninger	-119 675	193 921

Pensjonsforpliktelse ved årets slutt	3 657 878	3 659 168
--------------------------------------	-----------	-----------

Pensjonsmidler	2024	2023
Pensjonsmidler ved årets begynnelse	2 837 409	2 633 599
Administrasjonskostnader	-3 469	-3 236
Pensjonsutbetalinger	-104 144	-91 243
Innbetalinger pensjonspremie	301 431	269 864
Renteinntekt på pensjonsmidler	140 847	127 901
Aktuarmessig gevinst (tap) økonomiske forutsetninger	-52 841	-99 475
Pensjonsmidler ved årets slutt	3 119 233	2 837 409

Økonomiske forutsetninger	31.12.2024	31.12.2023
Diskonteringsrente	3,90%	3,10%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	5,30%	4,80%
Årlig lønnsvekst	4,00%	3,50%
Årlig forventet regulering av alders- og etterlattepensjon over 67 år under utbetaling	3,00%	2,80%
Årlig forventet G-regulering, regulering av AFP, uføre- og etterlattepensjoner under 67 år	3,75%	3,25%

Demografiske data	31.12.2024	31.12.2023
Antall yrkesaktive	1 565	1 604
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	51	50
Sum pensjonsgrunnlag	1 168 942	1 122 933
Gjennomsnittlig lønn	747	700
Antall pensjonister	600	538
Antall oppsatte	0	0

Note 4 Lønnskostnader og ytelser, godtgjørelser til direktør, styret og revisor

Lønnskostnader	2024	2023
Lønninger	1 207 896	1 175 700
Arbeidsgiveravgift	190 808	190 744
Pensjonskostnader	278 250	240 149
Andre ytelser	12 931	11 528
Sum lønnskostnader	1 689 885	1 618 120

Dnk har ved utgangen av 2024, 1582 årsverk

Ytelser til ledende personer	Direktør	Styret
Lønn	1 487	1 326
Pensjonskostnader	299	0
Annen godtgjørelse	8	0
Sum ytelser til ledende personer	1 794	1 326

Det er ikke inngått avtale om etterlønn, bonuser, lån, sikkerhetsstillelse o.l. til fordel for direktør eller styremedlemmer.

Det er betalt for frikjøp av styreledere med kr 3 440 950 (ikke tall i tusen) - kostnaden er registrert i regnskapet under andre driftskostnader. Styrehonorar omfatter alle honorar utbetalt til valgte medlemmer av Kirkerådet.

REVISOR

Kostnadsført revisjonshonorar inkludert MVA for 2024 utgjør kr 333 000. (ikke tall i tusen)

I tillegg kommer honorar for andre tjenester inkludert MVA med kr 228 563. (ikke tall i tusen)

Note 5 Anleggsmidler

	Medl.register / Kirkebok	Driftsløsøre, Ikke av- inventar skrivbare o.a. utsyr driftsm.	Sum varige driftsmidler	
Anskaffelseskost 01.01.2024	14 563	12 706	3 878	31 147
Tilgang	0	142	0	142
Avgang	0	-15	0	-15
Anskaffelseskost 31.12.2024	14 563	12 833	3 878	31 274
Akkumulerte avskrivninger	14 563	11 855	0	26 418
Bokført verdi per 31.12.2024	0	978	3 878	4 856
Årets avskrivninger	0	693	0	693
Avskrivningssatser	20 %	10-30%	0 %	

Ikke avskrivbare driftsmidler omfatter hytte Svalbard og kunst.

Note 6 Spesifikasjon av annen driftskostnad

	2024	2023
Tjenestereiser m.m.	54 950	57 433
Kjøp av tjenester	142 081	197 370
Informasjon og kommunikasjonsteknologi	29 683	26 006
Leie lokaler og utstyr	49 849	46 751
Møter, kurs og seminar	25 337	26 990
Driftsmateriell m.m.	1 269	2 846
Oppvarming, renhold og renovasjon	4 150	5 220
Kontingenter	4 653	3 425
Vedlikehold	1 690	1 800
Honorarer for revisjon og andre tjenester	562	1 258
Andre driftskostnader	14 277	4 441
Sum annen driftskostnad	328 501	373 540

Økningen på 10 mill på andre driftskostnader skyldes avsetning for tilbakebetalingskrav og annet krav. Det er foretatt endring i spesifikasjon av annen driftskostnad for 2023 for å gi en bedre sammenligning med tallene for 2024.

Note 7 Spesifikasjon av finansposter

Finansinntekter	2024	2023
Renteinntekt	37 895	51 035
Finansinntekt	41 682	9
Sum finansinntekter	79 577	51 044

Finanskostnader	2024	2023
Rentekostnad	19	195
Finanskostnad (disagio)	20	63
Sum finanskostnader	39	258

Note 8 Egenkapital

	Annen innskutt egenkapital	Innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr 01.01.2024	21 959	100 000	178 740	300 699
Andel resultat Svalbard tilført EK	0	0	-261	-261
Årets resultat	791	0	19 417	20 208
Pr 31.12.2024	22 750	100 000	197 895	320 645

Annen innskutt egenkapital viser i sin helhet bokført verdi for Den norske kirkes landsfond. Se også note 11 Langsiktige verdipapirer.

Av den Den norske kirkes egenkapital er 1 561 tilhørende Svalbard kirke lokalt per 31.12.2024.

Note 9 Investeringer i aksjer og andeler

	Antall aksjer	Eierandel	Bokført verdi	Egenkapital	Resultat
Dnk Eiendom AS	100	100%	30	886 855	-6 416
Skrim Vann og Avløpsselskap AS	1	0,082%	12		
Regionalt pilegrimsenter Stiklestad AS	25	7,69%	13		
Kirkepartner AS	420	48,95%	100		
Kyrkjekultur Vest AS	49	49%	25		
Sum			180		

Dnk Eiendom AS ble stiftet 24.02.2023.

Ved overføring av eiendom fra Allstad AS er det pålagt restriksjoner knyttet til kapitalen til Dnk Eiendom AS, som tilsier at midler i aksjeselskapet ikke kan overføres til Den norske kirke.

Note 10 Lån til tilknyttet selskap

Det foreligger et ansvarlig lån pålydende 2 368 til Kirkepartner AS. Rentesatsen er fastsatt til NIBOR 3 måneder + 2%. Det er ikke foretatt nedbetalinger på lånet i 2024. Resterende lån vil bli innfridd i 2026.

Note 11 Langsiktige verdipapirer

	Bokført verdi	Markedsverdi
Anleggsmidler		
Fondsportefølje via Alfred Berg- Den norske kirkes landsfond	22 750	26 167
Fondsportefølje via Grieg Investor	390 161	419 706
Sum langsiktige verdipapirer	412 911	445 873

Den norske kirkes landsfond forvaltes av Alfred Berg. Markedsverdien per 31.12.2024 er kr 26,2 mill. Se også note 8 Egenkapital.

Den øvrige fondsporteføljen forvaltes av Grieg Investor med fordeling på aksjefond, obligasjonsfond og pengemarkedsfond. Renter og avkastning på fondene blir reinvestert. Det gir endringer i kostpris gjennom året. Det er solgt fond i 2024 for å ivareta etiske retningslinjer.

Note 12 Kundefordringer

	2024	2023
Kundefordringer til pålydende	11 925	17 914
Balanseført verdi av kundefordringer 31.12	11 925	17 914
Sum resultatførte tap på krav	0	0

Note 13 Fordringer og gjeld

	2024	2023
Kortsiktige fordringer		
Avsetning refusjon sykkelønn	3 966	2 499
Forskuddsbetalte kostnader	1 344	2 138
Annen fordring	6 051	5 234
Sum kortsiktige fordringer	11 361	9 871

	2024	2023
Kortsiktig gjeld		
Skyldig lønn og feriepenger	186 049	183 814
Skyldig pensjonspremie	4 983	1 407
Periodisert øremerket tilskudd	11 185	892
Annen gjeld	86 238	49 731
Sum kortsiktig gjeld	288 456	235 844

Note 14 Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkskonto (bundne midler) er per 31.12.24 54 518.

Note 15 Betingede utfall og hendelser etter balansedagen

Den norske kirke er ikke involvert i rettsvister og saksbehandling vedrørende omtvistede krav, herunder erstatningskrav. Det har ikke vært hendelser etter 31.12.2024 som har påvirkning for årsregnskapet 2024.

Til Kirkemøtet i Rettssubjektet Den Norske Kirke

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Rettssubjektet Den Norske Kirke som består av balanse per 31. desember 2024, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2024 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med Lov om tros- og livssynssamfunn med tilhørende forskrift og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Kirkerådet og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss i revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for

årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjonen er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar, på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Oslo, 25. april 2025
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Tommy Romskaug
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Romskaug, Tommy

Statsautorisert revisor

På vegne av: Ernst & Young AS

Serienummer; no_bankid:9578-5992-4-2914925

IP: 147.161.xxx.xxx

2025-04-25 14:01:19 UTC

Dette dokumentet er signert digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerte dataene er validert ved hjelp av den matematiske hashverdien av det originale dokumentet. All kryptografisk bevisføring er innebygd i denne PDF-en for fremtidig validering.

Dette dokumentet er forseglet med et kvalifisert elektronisk segl ved bruk av et sertifikat og et tidsstempel fra en kvalifisert tillitstjenesteleverandør.

Slik kan du bekrefte at dokumentet er originalt

Når du åpner dokumentet i Adobe Reader, kan du se at det er sertifisert av **Penneo A/S**. Dette beviser at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret siden tidspunktet for signeringen. Bevis for de individuelle signatørenes digitale signaturer er vedlagt dokumentet.

Du kan bekrefte de kryptografiske bevisene ved hjelp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringsverktøy for digitale signaturer.

Rom for deg

*Den norske kirke er Norges folkekirke
med 3,5 millioner medlemmer.*

*Med 83 000 frivillige, 7 000 ansatte
og 1 600 kirkebygg er kirken til stede i hele
landet for å skape mer himmel på jord.*

